

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

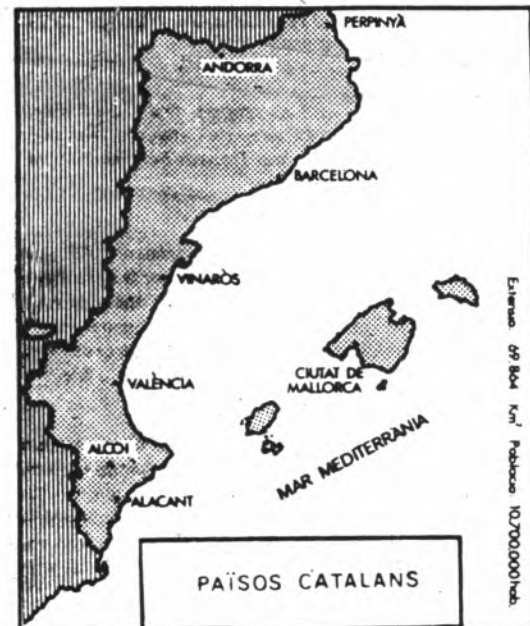

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XIII. NÚMERO 287

15 DE MARÇ DE 1994

PREU: 200 PTS

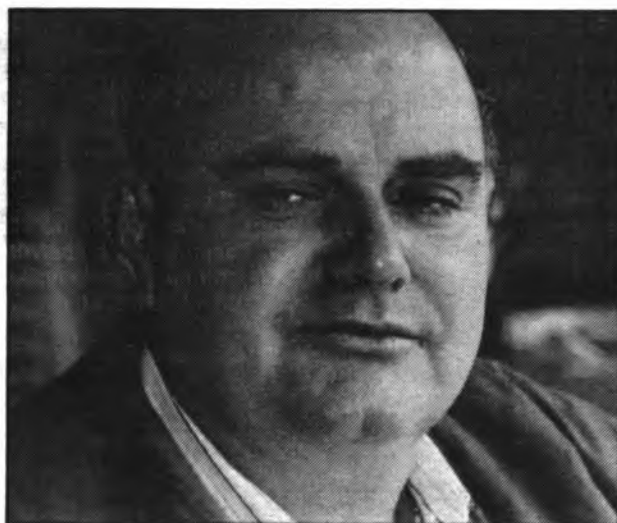
Són els amos del restaurant S'Hostalot. Estan molt contents amb les victòries del Barça i esperen guanyar la copa i la lliga. Als simpatitzants del Barça els serveixen les paelles, els rostits variats, la fava parada i moltes altres especialitats de la cuina mallorquina. A la carta es pot menjar per 1.500 ptes. El menú diari en val 650.

En Jordi Serra és, des de fa sis anys, el president de l'Associació de Veïns de s'Aranjassa. Una associació amb 286 associats a un poble de 695 persones. Organitzen les festes de Sant Isidre, col·laboren amb el Club de Petanca i ara estan en tràmits de fundació de l'associació de gent major del poble. Fan tallers de fenc a l'escola del poble i escola de cuina a ca les monges. Ara, pel passat carnaval, guanyaren amb la una carrossa i la comparsa dedicada al problema de l'aigua a Mallorca, els primers premis, tant a la rua de s'Arenal com a la de Ciutat. Una associació modelica que, podem dir, aglutina tot el poble.

Na Maria Artigues és la madona del Restaurant Can Vermell, que està just a l'entrada de la Cabaneta. Fa cinc mesos que l'ha obert i serveix pizzes variades, el conill amb cranc, la paleta de xot al forn, les cuixes de granot arrebossades, els musclos farcits i més coses. El preu mitjà a la carta és 1.500 ptes, el menú del dia són 650 ptes.

TORTURES A LES COE

L'ESTEL DE MALLORCA presenta a partir d'aquest número, una crònica sobre les COE. L'autor és Bartomeu Mestre, president d'ERC a les illes Balears i Pitiüses, col·laborador d'aquest quinzeneri i que, fa vint anys, va realitzar el servei militar a la COE 101 de Palma.

En aquesta primera entrega, aproxima els lectors a la realitat d'aquest cos d'operacions especials de l'exèrcit espanyol i anuncia, d'entrada, la solidaritat amb els devuit boines verdes que, amb gran valentia, han denunciat l'existència de tortures.

Les fotografies que acompanyaran aquesta col·laboració són prou il·lustratives. Continua a les pàgines interiors...

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a totes les famílies de la comarca de Son Ferriol i el terme de Marratxí. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada 15 dies.

FUSTERIA CIRER

Decoració en fusta • portes • finestres
vidrieres • arribadors • calaixeres • marcs
persianes • tapajunts • motlures • armaris
empotrats • mobles de cuina • tallam taulers

Avinguda del Cid, 2 i 4. Tel. 427729
SON FERRIOL

Maddekör

Mobles de cuina i bany • decoració

Avinguda del Cid, 2 i 4
Tel. 427729 • 07198 SON FERRIOL

ÉS MOLT SENZILL!

Telefonau al
26 50 05 i vos
enviarem L'ESTEL
cada 15 dies

Xafarderies

• Un bon rebombori ha mogut l'advocat feixista i espanyol **Gómez Rovira** i un estol d'espanyols residents a Catalunya, duent la Llei del català al Tribunal Constitucional. Afortunadament, les respostes no s'han fet esperar i, en aquest cas, fins i tot els espanyols com el president González, el vice-president Serra, el president del Constitucional, el fiscal en cap de Catalunya i moltes altres personalitats espanyoles, han pontificat: "En Cataluña, no existe el derecho a no saber el catalán". No en mancaria d'altre. Qualsevol persona normal, sap que per viure a un lloc, i per viure-hi bé, cal saber l'idioma d'aquell país. I el qui no el sàpiga, ho passarà malament, i més ara que hi ha poca feina i pocs doblers. Els qui no saben català són els primers que perden la feina i els qui tindran més dificultats en les relacions socials; i això, de cada dia anirà a més.

• Peixateries, carnisseries, forns, supermercats... de tot i molt es pot comprar al **carrer del Cid** i als carrers que hi donen de Son Ferriol. De peix, n'hi ha en abundància i molt variat a les peixateries de Son Ferriol on va a comprar gent de tota la comarca. L'aparcament és fàcil i els venedors amables.

• El director del setmanari **Migjorn** fou agredit per l'amo de la casa de putes Mango, de Campos, diuen les notícies. La repulsa de la majoria de mitjans de comunicació mallorquins a aquest fet ha estat unànime. Nosaltres, que tenim una experiència de més de tretze anys a l'ofici de periodista, sabem que és perillós confraternitzar amb *xusma* i gent de baixa estofa, sobretot si són estrangers i no anam amb ells de copes i molt manco ens hi entaulam. Són molt perillosos.

• Amb una vetllada poètica, la **Llibreria Quart Creixent**, del carrer d'en Rubí de Ciutat, va commemorar el dotzè aniversari de l'obertura. Una llibreria especialitzada en vendre llibres de poesia, novel·la, teatre, filologia, ciència, gastronomia, revistes... en llengua catalana. I va bé. Les noves generacions de mallorquins llegeixen i llegiran en català de cada dia més. I els qui feim periòdics i llibres en la nostra llengua cada dia anirem més bons. Els traïdors i els venuts, que es fotin!

• Què passa amb les benzineres? Ara, els **hotelers de s'Arenal** estan que bufen per l'anunci de l'Ajuntament de Ciutat de treure a informació pública la instal·lació d'una benzinera al carrer Marbella de Can Pastilla, a un lloc on hi ha quatre mil llits hotelers. A la carretera de s'Arenal a Lluçmajor, ja hi van posar una benzinera l'any passat, però quasi ningú s'hi atura, suposam que per manca de costum. Els d'Aquacity també en volien posar una, suposam que els serà denegada per estar a un centenar de metres de la benzinera de s'Arenal. A Son Ferriol, n'hi ha una en obres a pocs centenars de metres de l'actual. Això és bo o dolent? El públic i els benziners, tenen la paraula.

• **Radio Jove**, que compleix enguany el seu sisè aniversari, ha traslladat la seu al centre del Pinaret, dins el terme de Marratxí. A més d'iniciar una nova programació, ha canviat les freqüències d'emissió. Ràdio Jove emet de 20'00 a 23'00 hores a través de

la freqüència 106.1 de la FM de dilluns a divendres, i en el dial 98.8 radia un micro-espai informatiu cada dia a les 13'50 hores. Radio Jove depèn de la Direcció General de Joventut, Menors i Família de la conselleria de Governació del Govern Balear. I no els cau la cara de vergonya! Aquestes dues i escaig hores d'emissió en llengua catalana és tot el que és capaç de fer el nostre govern! Si no saben o no volen organitzar mitjans de comunicació en català, que se'n vagin, que altres seran capaços de fer-ho.

• Repassam el Bolletí Oficial i veim que **Ediciones Manacor S.A.** que edita les revistes forastera **Manacor Comarcal** deu a l'Assegurança Social la quantitat de 1.300.393 ptes. Uns altres que deuen molts de doblers a l'Assegurança Social són les immobiliàries, les constructores i les persones amb noms estrangers a la comarca de Manacor. Don Francesc Pasqual i Serra, que és el Cap de la Unitat de Recaptació Executiva de l'Assegurança Social de Manacor, amenaça amb embargaments a moltíssima gent de la comarca si no paguen ben prest els seus deutes.

• A més dels deutes a l'Assegurança Social, s'hi poden trobar els deutors de multes diverses, judicis i penes, decrets del Govern i moltes altres coses interessants i morboses. Us recomanem llegir el BOCAIB.

• **Rodríguez Piñero**, president del Tribunal Constitucional Espanyol: "Viure a Catalunya i no voler aprendre la llengua d'allà, no és lògic, igual que no seria lògic viure a París i no voler aprendre el francès". Els espanyols que viuen aquí i no volen aprendre el català, no són lògics, segons el president del Tribunal Constitucional Espanyol.

• Hem passat per **s'Hostalot** i hem vist tots els carrers en obres. És una bona nova. S'Hostalot s'urbanitza, passa d'esser una urbanització alegal a ser un poble amb tots els serveis i totes les benediccions municipals. Els hostaloters estan d'enhora bona. Esperem que ara el carter de son Ferriol hi arribi per dur-los les cartes i les revistes. Ara les duu totes al restaurant S'Hostalot i allà queden; els que les volen, les hi van a cercar i les altres queden allà a unes caselles durant mesos i anys. A vegades, el carter ni tan sols hi va, a vegades qualche veinat de son Ferriol que hagi d'anar a s'Hostalot les hi duu. La carretera de s'Hostalot està asfaltada i ben prest hi estaran els carrers, de manera que els hostaloters esperen que el carter hi arribi i posi les cartes a les bústies de cada casa.

• Els **bisbes catalans** no han pogut més i han començat, a la fi, a dir-hi la seva en la polèmica lingüística. El bisbe de Barcelona, el de Tortosa, el de Girona, el de la Seu d'Urgell, el de Tarragona, etc, tots ells membres de la Conferència Episcopal Espanyola (l'accionista majoritari de la cadena de ràdio COPE) han cregut oportú deixar sentir la seva veu, com a portaveus autoritzats que són, respecte de les males maneres d'un programa d'aquesta ràdio, "La Linterna", que dia sí i dia també insulta i vexa Catalunya i els catalans. Tot d'una han sortit veus defensant el dret a la lliure expressió; són els mateixos que no varen dir res quan es va crucificar el programa "Persones

Humanes" de TV3; són els mateixos que no varen dir res quan es va vetar la presència de Quim Monzó a TVE; són els mateixos... cans de sempre amb els mateixos collars: Amando de Miguel, Jiménez Losantos i tants altres contertulians de "La Linterna" (per cert, sabeu què és una tertúlia?, idò és un lloc on tothom xerra i no sap de què hòsties parla). Mentrestant, els del Partit Popular, amb el seu *charlot* particular al davant, continuen fent —en paraules de Raimon Obiols— el passarell...

• Ara que la polèmica a l'entorn de la llengua es va apagant (de moment, que segur que tornarà a sortir qualsevol dia), ara és l'hora de fer un parell de valoracions d'urgència. La primera seria que el **Partit Popular** vol fer més vots a Andalusia i a l'Espanya profunda en general (un vot perdut a Catalunya, arran de la polèmica de la llengua, són dos vots guanyats a Andalusia i a l'Espanya profunda). La segona és que el senyor **Jiménez Losantos** és un dels ideòlegs del PP (com va descobrir el diari *Avui* i com s'han encarregat de demostrar els fets.) La tercera, i definitiva, és que l'**anticatalanisme** encara ven molt a Espanya (recordem l'*Operació Roca*) i n'hi ha que s'aprofiten d'aquesta mania dels espanyols per atiar el foc contra els catalans i la seva, la nostra, llengua.

I una cosa que ha quedat clara és que els espanyols tenen uns Drets Humans per a ells i uns altres drets per als altres pobles. Resulta que un castellano parlant té tot el dret a rebre l'ensenyament en castellà a Catalunya, però un català no en té cap ni un, de dret, a rebre l'ensenyament en català a Valladolid, posem per cas. Ni tampoc, volem suposar, tenen cap dret els magrebins a rebre l'ensenyament en àrab o bereber. Els Drets Humans són els mateixos per a tothom, o no? Només la independència posarà fi a aquesta polèmica i a totes les polèmiques entre Espanya i els Països Catalans.

• Els *gonelles* tornen a dir-hi la seva, i en tenen tot el dret. Aquest pic la "provocació" dels catalanistes ha estat l'edició de les **Rondaies mallorquines** en còmic i en ortografia estàndard. En Cerdó, n'Alemanya i companyia consideren que això és un atemptat contra qui sap què. Només els direm una cosa: Si no hi estau conformes, idò en feis una altra edició de la manera que volgueu, i millor si és en colors. Només faltaria que qui vol traspassar les rondalles en còmic hagués de demanar permís als *gonelles*. Per cert, la instrumentalització que fan aquests de la figura de **Mn. Alcover** és indignant i insultant; és la mateixa que fan amb tots els morts: F. de B. Moll, J. M. Llompart... Amb els vius, no s'hi atreixen: es poden defensar. Hem de dir, si mateix, que gent com n'Alcover, en Moll o en Llompart es defensen —i prou— en els seus escrits; deu esser que els *gonelles* no saben o no volen llegir.

• Torna-m'hi, torna-hi! Qui és l'intolerant? **Pilar Rahola**, diputada d'ERC al Parlament espanyol, va parlar trenta (30) segons en català per donar l'enhora bona a Andorra davant ses senyories espanyoles. Aquests no ho varen poder suportar i la varen escridassar. Qui és l'intolerant? Qui és el feixista? Qui és el fanàtic, el sectari, el racista, l'estret de mires? Hem de dir, si mateix, el que la senyora Rahola va explicar després dels fets: alguns diputats mallorquins del PP li varen donar l'enhora bona.

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SBERT
 SANT MIQUEL, 83 (CantonadaAVINGudes)
 Graduam i adaptam lentilles
 Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
 Ulleres de sol i graduades
 Tlf.: 72 14 25

L'ESTEL de Mallorca. El diari dels mallorquins. Editor i director: Mateu Joan i Florit. Redactor en cap: Jaume Sastre i Font. Col·laboradors: Mateu Sastre i Joan, Joan Estades de Montcaire i Bisbal, Climent Garau i Salvà, Tomeu Martí i Florit, Miquel López i Crespí, Miquel Julià i Prohens, Joan Quetgles, Jordi Caldentei, Jaume Tallaferro, Bartomeu Mestre, Encarna Parreño. Depòsit Legal: PM-473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 30. Apartat de Correus 124. 07600 s'Arenal. Telèfons 265005-269941. Fax 753518.

Salutació del president de la
Comunitat autònoma amb motiu
de la commemoració del Dia de
les Illes Balears

Un futur segur

Els passats dies 5 i 6 de març els ciutadans de les Illes Balears commemoraren els onze anys d'autogovern, onze anys que signifiquen el retrobament amb la nostra història, la recuperació de la nostra personalitat i l'enfortiment de la nostra identitat com a poble. Un poble balear que, al llarg d'aquests onze anys, ha esbrinat el camí cap a un futur segur.

Crec que ara és el moment de reconèixer que, encara que els ciutadans d'aquestes illes som poc renouers, hem aprofundit el sentiment de país ferm i solidari, amb un respecte escrupolós a la riquesa de cada illa i de cada comarca. Una diversitat que és alhora el nostre tresor més apreciat.

Però el futur no es presenta gaire fàcil. Estam incardinats com a poble en la societat europea, molt competitiva, que ens exigirà un esforç continuat, un esperit obert, una imaginació creativa i, sobretot, una feina exigent. I aquest programa de futur s'ha de fonamentar en l'inconformisme respecte al passat: La societat balear mai no s'ha de sentir satisfeta només pel fet de ser l'única comunitat situada per damunt de la mitjana europea en creació de riquesa, o de tenir les majors cotes de benestar i qualitat de vida o de ser la capdavantera en la reforma de les estructures productives. La feina no està acabada. Hem de millorar les condicions de vida per a tots els ciutadans, hem de pensar en els més desfavorits, en els que no tenen feina, en els minusvàlids, en els marginats, en els nins i els vells... La nostra consciència ha d'estar sempre oberta a la solidaritat perquè volem que la qualitat de vida arribi a tothom.

Amb aquest escrit, amb aquest programa de futur, vos vull saludar durant els actes commemoratius del Dia de les Illes Balears, perquè som un poble que sap valorar la recuperació de les senyes que marquen les seves identitats, però, per damunt de tot, sap que la solidaritat ha de marcar el rumb del futur. **Gabriel Canyelles Fons**

**Quan hàgiu llegit
aquesta revista, no la
tireu. Posau-la a la
persiana o a la bústia del
vostre veïnat i fareu país**

PASTISSERIA

EL CID

Pa i pastissos del forn del
Pla de na Tesa

Avinguda del Cid, 84
Tel. 427991

SON FERRIOL

Segona dècada, any 1

Recordareu que l'any passat, per aquestes mateixes dades, celebràrem els primers deu anys de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Els actes que es dugueren a terme els mesos següents -record la magna exposició fotogràfica que ens va permetre albirar amb la mirada el llarg camí que ens havia portat de la incerta esperança a una joiosa realitat- no tenia només l'esperit festiu d'una fita repetida any rera any, sinó la satisfacció més tranquil·la que acompanya sempre tota majoria d'edat.

En aquells moments, com ara mateix, ja vaig tenir un especial record per a la "Part Forana" i el seu indiscutible paper assumit en el progressiu assentament del nostre autogovern. Un paper que mai no ha tingut res de folklòric ni cosmètic, ni ha estat tampoc un simple adorn terminològic a l'hora de recercar els autèntics símbols d'una comunitat de la qual el Parlament que presideix vol ésser el seu primer valedor.

L'aportació forana, doncs, no pot ésser qüestionada ni menyspreada a l'hora de valorar el significat de l'autogovern. I dins el conjunt d'aquesta aportació el reviu d'un poble sobirà que es va retrobant poc a poc, la tasca constant de les revistes foranes per ventura no està essent reconeguda en l'autèntica dimensió que la seva importància mereix.

Perquè important —i molt— és la vostra missió de normalització lingüística, essent com sou intermediaris privilegiats entre un poble que respira molt a prop de vosaltres i un bagatge cultural que només amb l'ajut d'aquesta tasca diària i constant podrà ésser assolit per un poble amb fam de saber qui és, d'on ve i quines són les seves vertaderes senyes d'identitat. Aquesta lluita sorda en favor d'una normalització efectiva és un tret comú a un col·lectiu de publicacions que amb el seu esforç no fa més que enaltir una aspiració que tot poble té i que l'autogovern ha posat més a l'abast: el dret a emprar la seva llengua sense complexos.

Els que formen part de l'òrgan de representació sobirana del poble de les Illes Balears participam també d'aquest anhel per dotar als nostres ciutadans de les eines precises que ens ajudaran a recuperar el perfil diferenciador que ens és propi. Ja se —i comprenc— que a molts agradaria que aquest procés fos més ràpid, però no és senzill estructurar de bell nou una convivència harmònica i acceptable per a tots. Molts d'anys —massa— d'inèrcia com a poble pesen a l'hora de bastir un nou març de futur. El camí però ja està fet, i les seves ginyes ens mostren per on hem d'anar i el pas que ens convé dur, malgrat els resultats no siguin, tot d'una, tan espectaculars com voldríem.

I es que si es pretén combinar sense traumes les legítimes aspiracions i el respecte a unes regles del joc institucional que tots hem promès guardar, es necessita acompanyar tot impuls amb una adient dosi de paciència.

El Parlament de les Illes Balears no va, doncs, una passa per darrera del poble balear. Es conscient que és òrgan representatiu amb un nivell de legitimació democràtica impensable fa només onze anys. Una entitat oberta a les vivències de la política de cada dia, la que ens afecta més directament a tots i damunt la qual són majors les possibilitats d'actuar del ciutadà illenc.

Com a President del Parlament de les Illes Balears jo vos demanaria, doncs, paciència i confiança, amb la tranquil·litat que suposa saber cert que el camí iniciat —prudent i reflexiu— no s'aturarà fins arribar a la fita màxima. Avançarem a poc a poc i amb bona lletra dins aquest apassionant procés que ens permetrà suportar crisis, abatiments i dubtes, tot sabent que l'objectiu és una meta de maduresa com a poble, com a comunitat adulta que porta dins les seves mans les regnes del seu destí comú.

I a vosaltres, periodistes forans, vos deman que ens ajudeu a dur endavant aquesta tasca. Que empreu els mecanismes que vos acosten a un poble del qual sou legítims portaveus, per tal de predicar amb tot el rigor els trets del nostre autogovern, quan ja queden molt lluny aquells primers dies d'incertesa i una mica de por, quan tot estava per fer i només una confiança sense límits ens impulsava a exercir de representants il·lusionats d'un poble que havia decidit tornar a ésser ell mateix.

Sé positivament que podem comptar amb vosaltres. I vos vull donar les més sinceres gràcies en nom de tots els membres del Parlament de les Illes Balears. Ells —nosaltres— saben perfectament que cap esforç en favor de la recuperació de la nostra identitat mai no tindrà valor si no arriba de bon de ver al cor d'un poble que vosaltres teniu el privilegi de conèixer millor que ningú. **Cristòfol Soler i Cladera**, president del Parlament de les Illes Balears

TALLER DE REPARACIONS

**MIQUEL
CRESPI
CAMPINS**

Pre-revisió ITV, li posam el seu cotxe a
punt per a la revisió, i si ho vol li
entregam amb la revisió passada.

Consulti'ns.

Carrer d'Hèrcules, 2 - Tel.: 42 82 11
07198 SON FERRIOL

Aquest periòdic està realitzat
amb equips d'informàtica

Canon

Carrer de Jesús 34 baixos

Tlf.: 20 73 62 (5 línees)

Fax 20 40 29

07003 Ciutat de Mallorca

Kang Tzu, el mestre (i VII)

MIQUEL LÒPEZ I CRESPI

LXXXIII

I en luan, interrogà, intrigat, a l'il·luminat Kang Tzu: — Mestre, les cròniques són plenes d'homes exemplars: guerrers que no retrocediren davant el perill de la batalla, nobles cavallers que reduïren les càrregues als pagesos, bonzes i lames que donaven escudelles d'arròs als desemparats, grans escriptors que deixaren els palaus i fundaren religions de milers de seguidors. Quin és el millor de tots? El Mestre s'ho pensà uns moments i de seguida li respongué: —I en luan, amb tants d'anys al nostre costat, encara no has après el que significa sortir amb nom i llinatge als anuaris de la cort. Quin pagès, quin esclau o presoner serveixen d'exemple als lames del temple en els seus sermons? Quan descobreixis aquests noms sabràs qui són els homes exemplars.

LXXXIV

— El camí de la saviesa és difícil, ericàt d'espines que et fan malbé els peus. No arribarem mai al nostre destí! —es queixà un dels alumnes, atemorit davant l'esforç—. — Vas ben errat —li digué el Mestre—. Bastaria que renunciessis als teus petits avantatges per un sol dia per arribar de seguida al final del trajecte. Però, fins ara, cap de vosaltres ha sabut rebutjar la més ínfima prerrogativa.

LXXXV

— Parlen de la bellesa de l'albada, i mai no s'han aixecat d'hora; lloen el valor indòmit dels guerrers i no han sentit mai els gemecs dels soldats ferits després de la batalla. Quina mena de literatura és aquesta? Com podem donar-los crèdit, llegir els seus llibres?

LXXXVI

El Mestre instruïa a Ssu-Ma Niu: — El nostre poble és massa perfecte. Quan, sota el fuet dels capatassos, construeix la Gran Murada, ho fa tan escrupolosament que l'obra perdurará segles i segles. Quan els esclaus forgen els canons dels senyors, mai els passa pel cap posar calç en la fundició per inutilitzar l'arma de destrucció. Quan els camperols, obligats, construeixen els ponts, els murs d'alcàssers altíssims, no pensen d'excavar malament els fonaments. La nostra esclavitud durará tant temps com es mantinguin dempeus les obres que hem construït amb les nostres mans per als opressors.

LXXXVII

— Alguns de vosaltres dieu que hi ha diverses formes de rebel·lió. Enyoreu els sants que abandonen el poble i marxen vers el desert. Mengen herbes, escorpins, serps per purificar l'esperit. No participen a les campanyes de l'Emperador. Si us hi heu fixat bé, la soldadesca no persegueix mai qui se'n va a resar a l'ermot. Senyal que no molesten als mandarins. No és aquesta la forma de revolta que ens interessa afavorir.

LXXXVIII

Al llogaret de Beng Xing, prop de la frontera del Nord, succeeixen esdeveniments misteriosos i preocupants. Cauen pedres de les muntanyes damunt dels recaptadors, moren enverinats els mandarins, plagues mai vistes acaben amb la cavalleria, les dones dels funcionaris tornen eixorques. Ningú s'explica la mudança del temps. Però ja s'han redactat els decrets per empresonar tots els habitants de Ben Xing, l'aldea on plana la rebel·lió.

LXXXIX

Si al teu primogènit li agraden els exercicis dels soldats, que fan malbé els camps; si als teus hereus els sedueixen les oracions dels bonzes, es deixen portar per l'encens que surt del temple; si s'enamoren en la distància de les princeses que veuen passar de lluny; si descobreixes en la seva mirada un raig de

llàstima per veure-te pobre, sense blat per a la sembra a causa dels impostos de l'Emperador; llavors, evidentment, aquests no són els teus fills.

XC

Digué el Mestre a qui es pensava que la virtut era recompensada: — De res serveix que el pobre sigui honest, honrat, que no hagi robat mai, aixecat la mà contra els seus genitors. De res serveix que tostemps hagi treballat de sol a sol o que, sense ser creient, portés animals, fruites, sacs de blat al temple. Cap virtut dels humils es reconeguda pels de dalt. Una malifeta dels patrons, el mal fet pels senyors, serà considerat intel·ligent, necessari per l'avenç del món. Els sacrificis dels desvalguts, temor, subterfugi, premeditació.

XCI

N'hi ha molts que callen tothora i així sobreviuen contents. Però són morts vivents sense saber-ho. Altres, per no emmudir, expiren joves dalt del cadafal.

CONTRA HIÈRBOLA, MODERACIÓ

Antoni Martíáñez Lliteras

A l'escrit HIPÉRBOLES, paraula que en català vol dir "exageració evident", el sr. Alemany fa gala de les seves excel·lents dots de desmesura i desproporció de la realitat que tracta.

Tot i sentir-me al·ludit -indirectament, però al·ludit- per les seves declaracions a *El Dia del Mundo* (fetes públiques el passat 23.II.1994) desqualificants i fora de to, dirigides als qui anomena "los catalanistas", he de confessar que no em sent mínimament ofès ni, molt manco, "cabreado".

Ara bé, per demostrar que nosaltres també tenim sentit de l'humor, no serà sobrer aportar-li les següents observacions:

No podria iniciar aquest escrit sense felicitar-lo per la gran decisió, que crec que mereix tot el meu suport, de fer aquesta gimnàsia dialèctica. I, sobretot, ara que li vaig detectant símptomes de "rovell", com és el cas de confondre dates (és el 132è aniversari i no el 136 com ell apunta), o de fer passar el difunt escriptor manacorí

Jaume Vidal Alcover per nebot de l'altre gran compatriota i Apòstol de la Llengua Catalana-expressió poc grata per a qui jo sé- que és estat Mossèn Alcover.

No cal dir que Mossèn Toni Maria sempre s'autoconsidera com un català de les Illes (si voleu cites, demanau-me'n Don Antonio) i que les "rondaies" no han estat "su obra más preciada" -la seva obra més preuada, sempre havia estat el diccionari.

El Sr. Alemany s'arrisca a parlar de la llengua, dels dialectes geogràfics i la seva estandardització amollant un rosari de desbarats i sense tenir-ne la més remota idea. Una medalla, per al senyor Alemany! També acusa "los catalanistas" de falsejar la identitat del gran patriarca, quan ell no fa altra cosa que espanyolitzar-lo i castellanitzar-lo, traduint ANTONI per ANTONIO i MARIA per MARÍA. Què me'n deis d'això, sr. Alemany? Una de dues, o sou un ignorant consentit o un mentider embullafils.

Fa bé, don Antonio, de ficar tots els seus personatges dins un mateix sac. Amb l'errada, s'ha de dir, d'equivocar-se de sac. M'explicaré. A aquests senyors cal encabir-los al sac dels grans lluitadors per la dignitat del nostre poble i a l'autor, en canvi, li'n tenc un de reservat (el dels col·laboracionistes de l'Espanya imperial i dominadora).

El gran problema del sr. Alemany és la crisi d'identitat, que si no rep un tractament immediat i no es vigila prou, pot portar-li serioses repercussions a la seva salut. Així, l'individu comença renegant de la seva ascendència -"avior", en deia Joan Alcover- de l'àrea geogràfica on viu i acaba en una situació semblant a l'esquizofrènia, pròpia d'un malalt mental que ha acabat per odiar el seu poble i la seva gent.

No cal dir que és l'exemple d'aquests darrers el que nosaltres servem.

XCII

— Els senyors de la guerra són poderosos, semblen eters perquè des de sempre saben que amb una escudella d'arròs poden callar la boca del crític més persistent. El problema que se'ns presenta és com fer que el senyoriu no tingui recapte per oferir.

XCIII

Li va dir el Mestre a Lu Wei: — Sovint, els destacaments rebels de les muntanyes han davallat al pla i assetjat el Palau. Tremolaven els tirans amagats als soterranis dels casots. Molts de regiments, cansats del combat, mudaven de bàndol tot cremant les fàmulles i ensenyas imperials. En un moment tan decisiu sempre hi havia entre nosaltres alguns proposant una treva, firmar pactes, oblidar la degolladissa d'amics i companys. Defensaven que haviem de ser misericordiosos en la victòria, perdonar els opressors. Encara no haviem après que eren els pitjors dels nostres enemics.

En veu alta

Justícia espanyola versus llengua catalana

Tomeu Martí i Florit

El 21 d'abril del 1980 la sala tercera del Tribunal Suprem espanyol va fallar a favor del feixista espanyol Esteban Gómez Rovira, afincat a Barcelona, que havia demanat una indemnització perquè els seus fills "no varen poder rebre l'ensenyament en català". El 22 d'octubre del 1984 el ministeri d'Educació i Ciència, comandat aleshores per José Maria Maravall, va aprovar una resolució per tal d'indemnitzar el feixista Gómez Rovira amb un total de 560.467 pessetes.

Poc temps després d'aquesta vergonyosa decisió ministerial, la Comissió Lingüística de la Crida a la Solidaritat va fer una campanya per reclamar la mateixa indemnització per a tots els ciutadans de la Nació Catalana sota (i mai millor dit) jurisdicció espanyola que des del 1939 (inici del règim franquista) fins al 1979 (data dels fets que motivaren aquesta "justa" indemnització al ciutadà madrileny abans esmentat), varen ser escolaritzats obligatoriament en llengua espanyola. La reparació històrica reclamada per la Crida pujava a 4.359.816.116.052 de pessetes. O el que és el mateix: quatre bilions tres-cents cinquanta-nou mil vuit-cents setze milions cent-setze mil cinquanta-dues pessetes. No cal dir que els ciutadans i ciutadanes, entre els quals podem comptar-hi la majoria de lectors i lectores i qui signa, encara no hem vist ni un duro. Ni el veurem mai.

Tota aquesta història, ben curiosa, absolutament certa i molt il·lustrativa —crec jo—, m'ha vingut al cap quan he vist que el Tribunal Suprem espanyol ha enviat al Tribunal Constitucional la Llei de Normalització Lingüística i, entre altres al·lucinades, diu que l'esmentada llei podria atemptar contra els Drets Humans. Seran cínics!

En fi, ells fan les lleis i ells fan les trampes. I nosaltres mentrestant, continuem patint les injustícies de la justícia espanyola. I és que la llei és igual per a tots els espanyols, però per als altres, per aquells que tammateix no ho som, d'espanyols (i ells ho saben millor que molts de nosaltres), la justícia no existeix... En el millor dels casos!

L'esperit republicà

Cap a la independència (II)

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

LA DEMOGRAFIA AMAGADA DE L'ESTAT ESPANYOL. La classe dominant de l'Estat, l'oligarquia castellano-andalusa, amaga els seus fracassos, que són molts; els amaga o els disfressa, així com també oculta les seves intencions més nefandes. L'oligarquia amaga la gravetat de la situació demogràfica de l'Espanya estricta, en especial de les Castelles i d'Extremadura. Per suposat, les universitats i els centres d'estadística treballen en dades demogràfiques fiables. Igualment, no és que posi en dubte la bondat dels treballs demogràfics. El riu de dades demogràfiques no pot ésser estroncat. En aquesta qüestió, l'esforç de l'oligarquia es concentra en esborrar, en amagar o disfressar, la significació nacional i social dels diversos processos demogràfics de l'Estat. LA GRAN PARADOXA consisteix en el fet que la nació dominant continua afectada per un greu procés de decadència, mentre Catalunya (Països Catalans) ha seguit un procés demogràfic que s'assembla a les estructures poblacionals de les societats modernes burgeses. El domini de l'oligarquia terrera ha impedit el desplegament de la burgesia autòctona castellana. El poblament castellà manté l'estructura tradicional conformada per la gran propietat agrària. No han viscut pròpiament la revolució industrial. Si es dona alguna gran àrea industrial —la Renault a Valladolid, per exemple—, aquesta no és el resultat del propi procés sociohistòric, sinó producte d'una voluntat política decidida des d'un poder de fora. Sigui com sigui, el solar originari, feta excepció de Madrid, presenta una població dispersa, amb milers de petits llogarets, sense nuclis industrials densos. Les ciutats són més aviat escasses i de població quasi estancada o de poc creixement. Tradicionalment, han estat ciutats administratives i de residència de les aristocràcies regionals.

En base a estadístiques de població de 1991, podem comprovar l'estancament de la població de Castella, que quedaria així: Castella-la Manxa, 1 650 083 h (amb una densitat de 20 h/Km2!), Castella i Lleó, 2 537 495 h, i Extremadura 1 050 490 h. Aquest nombre d'habitants és quasi una repetició del de 1981. Més significació trobarem si comparem aquestes xifres amb les corresponents a l'any 1959, que fan: Castella-la Manxa, 2 014 000 h, Castella i Lleó, 2 956 396 h, i Extremadura, 1 432 206 h; és a dir, que la població no solament és estancada, sinó que, fins i tot, han minvat en població absoluta, cosa que passa a molt poques àrees del món. Queden paleses les conseqüències catastròfiques derivades del triomf de la reacció conservadora del 36.

Al 91, la població de Catalunya (inclosa la C. Nord) és de 11 045 234 h, amb una densitat de 158 h/km2. Per regions, fa: Catalunya-Principat, 5 959 929 h, País Valencià, 3 831 197, i Les Balears, 702 770 h. Amb aquestes xifres, tan clares, tan contundents, podem dir que són una mostra objectiva que ha començat el compte enrera cap a la Independència. Sembla poc verossimil que pugui continuar el manteniment de la irracionalitat. No crec que es pugui sostenir el predomini d'uns pocs milions de castellans sobre onze milions de catalans. La Història, tot seguint camins imprevisibles, ha donat una volta completa a la relacions de domini polític entre els dominadors i els dominats. Com a nacions que són, han seguit un procés demogràfic diferent, tot i que el nostre poble restava sotmès a Espanya a partir de 1714. No deixa de provocar una certa emoció confrontar les xifres de població del segle XVI amb les de 1991 referides a Catalunya i a Espanya. Segons dades recollides per Vicens i Vives (*Història econòmica d'Espanya*, pàg 302), al moment de l'hegemonia de Castella, cap al 1600, la Corona de Castella tenia una població de 8 304 000 habitants; i el total de la població de les dues Castelles, Lleó i Extremadura, abastava la xifra de 4 944 000 habitants, amb una major densitat de població que a l'època actual! A la mateixa època del sis-cents, tota la Corona d'Aragó solament abastava els 1 357 600 habitants. I el Principat de Catalunya, en decadència, restava amb una població estancada al voltant dels 375 000 habitants només.

El desastre demogràfic de Castella se sol presentar mitgat tot i afegint-hi les poblacions de Madrid —Comunitat de Madrid fa 4 845 851 h— i d'Andalusia, amb 6 859 958, de molt, la regió espanyola més poblada. Es pretén crear una mena d'il·lusió òptica, com si el desert manxec es poblàs d'andalusos i de madrilenys. Andalusia, tot i que té importants nuclis de població urbana, no defuig la condició de poblament endarrerit, no modern, estructurat segons els interessos de l'oligarquia terratinent i financera. Hi ha nuclis importants de burgesia autòctona andalusa, però aquests burgesos són individus de taller i de botiga, és a dir, són de la burgesia tradicional de l'època pre-industrial. I els nuclis moderns —turístics— són lluny de poder articular una societat moderna. Aqueixa major densitat de població andalusa no lleva que hagi seguit el procés de Castella. Amb més de 1 600 000 h, l'Andalusia dels sis-cents tenia més població que tota la Corona d'Aragó i quadruplicava la població del Principat de Catalunya, que aleshores incloïa el Rosselló.

CATALUNYA, UNA QÜESTIÓ MAL ENFOCADA

Davant l'intent nacionalista espanyol de deslegitimar i, fins i tot, criminalitzar el procés de recobriment del català com a primer idioma de comunicació social a la totalitat de la nació catalana, Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) vol denunciar i rebutjar el constant enfocament unidireccional de la qüestió lingüística, cultural i nacional catalana.

Efectivament, els qui volen consolidar la nostra subordinació a la nació espanyola, no s'aturen de qüestionar -només- tot quant feim els catalans per assegurar la permanència de Catalunya com a nació. I això, sense tenir la nació espanyola la seva permanència en perill ni donar mai cap explicació sobre el seu projecte agressiu de superposició nacional damunt la nostra nació.

Però igualment, i això ens sembla inacceptable, el regionalisme depenent, només dedica les seves energies a defensar-se, a explicar-se, a justificar-se, sense qüestionar gens el projecte de dominació espanyola.

Per què, tant el nacionalisme espanyol, com bona part del català, centren sempre el debat nacionalista sobre la nació catalana? Per què la criminalització ha d'anar sempre en un sol sentit, justament contra els que no volem desaparèixer com a poble? Per què ha d'ésser sempre només Catalunya la qüestió opinable? No comença a ésser hora que qualcú denunciï el cinisme dels que presenten l'ús normal del català a Catalunya, com un "atemptat contra els drets humans" (!)? Tant la pràctica quotidiana com la legislació espanyola o de qualsevol altra nació amb estat, és que per ventura no estableixen la mateixa circumstància que ara Catalunya va restaurant, senzillament, l'ús de la llengua pròpia del territori com a primer vehicle de comunicació social?

ERC - Balears i Pitiüses

L'ESTEL
de Mallorca
El diari dels mallorquins

Bar - Restaurant
MAVI
Especialitat en menús
31 de Desembre, 29 - Telèfon 29 00 05
07004 Ciutat de Palma

Assessoria Fiscal Son Ferriol

I.V.A. - Renda - Patrimoni - Successions i Donacions -
Transmissions Patrimonials - Llicències Fiscals

Avinguda del Cid, 15
Tel. 429729 - 07198 SON FERRIOL

SERVICIO OFICIAL

OPEL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 - LAS CADENAS
07600 EL ARENAL - PALMA (BALEARES)

Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Carretera Militar, 185 Ses Cadenes
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca

Cir. Footing
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs

CAFETERIA - HAMBURGUESERIA ES SIURELL

El lloc de trobada
dels nacionalistes
mallorquins

Carrer de Nicolau Cotoner, 9
Tlf.: 602867. Sa Cabaneta

Parlem clar i llampant

Per Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal

Si el nostre país fos sobirà, això no seria així

En José és un amic meu que va néixer fa més de trenta anys a Almeria. Quan era encara un nin petit, els seus pares i ell vingueren per instal·lar-se a Mallorca. Entén perfectament la nostra llengua, però no la parla, i no la parla per la senzilla raó que no ha tingut necessitat de parlar-la. En José és ben conscient que els mallorquins, com a ciutadans de l'estat dit espanyol, estam obligats a saber el castellà; per què, doncs, ell s'hauria de molestar per aprendre a "hablar mallorquí"? Ell diu: "Cuando me hablan mallorquí lo entiendo perfectamente todo y no obligo —no en mancaria d'altra— a que me hablen en castellano; pero yo contesto en castellano porque se que los mallorquines conocen el castellano". No obstant això, quan en José estigué sis anys a Noruega, allà aprengué

a parlar el noruec en tres mesos. Com s'explica això? Ben simple, i ho diu el mateix José: "No me quedó más remedio que aprender a hablar noruego en tres meses, sino me quedaba sin poder comer".

Així és que, mentre el nostre país no sia plenament sobirà i la nostra llengua no sia la seva única llengua d'ús oficial, tant en José com qualsevol asturià, aragonès, andalús, castellà, extremeny, lleonès, manxec i fins i tot gallec o basc no tindrà mai la necessitat d'haver de parlar obligatòriament el castellà.

No és una qüestió de monarquies o de repúbliques

Massa sovint tenim la temptació de qualificar els monàrquics com els amics de l'imperialisme castellà i per tant enemics del nostre poble, mentre que una persona perquè diu que és republicana ja ens pensam que està a favor de la sobirania i de la llibertat dels Països Catalans. I anam ben errats de comptes, i sinó vegeu el que diu un tal Benito Villaverde Martínez, president d'una associació política anomenada "Republicanos Españoles Unidos", en una carta publicada a *El País* i adreçada al president de la Generalitat de Catalunya: "Desde mi parcela instole a ubicarse en el año 1994 y actuar como tal y deje la historia como pasado folklórico de nuestra idiosincracia. Me gustaría verlo pensar por la mañana en español y por la tarde en catalán".

Que l'Estat castellà anomenat espanyol sia una monarquia o una república, una dictadura o una democràcia, això no canviarà res per a nosaltres. Poc importa que la política d'aquest estat sia conservadora o progressista, mentre no ens reconeguin el dret a ésser sobirans tot seguirà igual com ara ho tenim.

Bravo!, Joan Maria Pujals

Joan Maria Pujals és el conseller d'Ensenyament del Govern de la Generalitat que a Barcelona presideix Jordi Pujol. Davant l'amenaça del poder judicial castellà de fer decretar, pel Tribunal Constitucional de Madrid, que la Llei de Normalització Lingüística de la germana terra del Principat atempta els principis de la Constitució espanyola de l'any 1978, ha dit, clar i llampant: "Catalunya mai no ha renunciat a la seva llengua i a la seva identitat i menys ho farà ara. Ni Espanya ni la Unió Europea ens interessarien si això implicàs una renúncia a la nostra llengua".

Les paraules de Joan Maria Pujals no han agradat per suposat a Madrid. Aznar, cap de l'oposició conservadora (esperem que quan aquest senyor sia el president del Govern espanyol nosaltres ja tinguem reconeguda internacionalment la nostra sobirania), ha sortit a la televisió traient foc pels queixals; però el conseller d'Ensenyament no ha fet més que dir els quatre mots de la veritat. El nostre país abans de tot és Catalunya, el País Valencià o les Illes Balears endemés d'Andorra (que és un estat ja independent) i del Rosselló (que pertany a l'Estat francès) i la llengua d'aquest país nostre és la llengua catalana. Si el Govern de Madrid i les institucions de la Comunitat Europea no ho entenen o no ho volen entendre ja ens poden amenaçar amb articles com el 123 del seu codi penal, que parla d'"ultratges a la Nació espanyola o al sentiment de la seva unitat", on es diu que hom pot ésser castigat a penes de presó menor i fins i tot de presó major; nosaltres —com Joan Maria Pujals— seguirem pensant (aquest és un dret natural que tots tenim) que ni Espanya ni la Unió Europea ens interessaran si això implica una renúncia a la nostra llengua.

Oda a la Pàtria

El 24 d'agost —dia de l'apòstol sant Bartomeu— de l'any 1833 era publicat a la revista "El Vapor" un poema que exaltava l'aparentment endormiscat sentiment patriòtic i nacionalista dels catalans. L'autor d'aquest poema, Bonaventura Carles Aribau i Farriols (1798-1862), escriptor i economista que havia participat activament a la Revolució liberal espanyola de 1820, hi fa un cant a la parla nativa i maleeix tots aquells que li són traïdors i infidels. Nosaltres, avui a L'ESTEL, ens honorem de publicar aquest poema. Ens hem pres la llibertat de substituir la paraula "llemosí", emprada per Aribau en 1833 al referir-se a la seva llengua materna, per la de "català" perquè la llengua materna d'Aribau, la llengua del lloc on va néixer, no era la variant llemosina de l'idioma occità; era el mateix idioma que, a l'Edat Mitjana, fou el bell catalanesc de Ramon Muntaner, Ramon Llull i Ausiàs March. Aquest idioma "llemosí" de Bonaventura Carles Aribau no és altre que el nostre idioma i el seu nom legítim no és altre que "idioma català". I aquesta conclusió va a missa tota sola.

Adéu siau turons per sempre adéu siau
oh sers desiguals que allí en la Pàtria mia
dels núvols e del Cel de lluny us distingia
per lo repòs etern, per lo color més blau.
Adéu tú, vell Montseny, que des de ton alt palau
com guarda vigilant cobert de boira e neu
guaites per un forat la tomba del jueu
e al mig del mar immens la mallorquina nau.

Jo ton superbe front coneixia llavors
com conèixer pogués lo front de mos parents;
coneixia també lo so de tos torrents
com la veu de ma mare o de mon fill los plors.
Més arrancat després per fets perseguidors,
jo no conec ni sent com a millors vegades;
així d'arbre emigrat a terres apartades
son gust perdran los fruits e son perfum les flors.
Que val que m'hagi tret una enganyosa sort
a veure de més prop les torres de Castella
si al cant del trobador no sent la mia orella
ni desperta en mon pit un generos record?
En va a mon dolç país en ales jo em transport
e veig del Llobregat la platja serpentina
que fora de cantar en llengua catalana,
no em queda més plaer ni tinc altra veu.

Plau-me encara parlar la llengua d'aquells savis
que ompliren l'univers de llurs costums e lleis
la llengua d'aquells forts que acataren los reis,
defengueren llurs drets, venjaren llurs agravis.
Muira, muira l'ingrat que, al sonar en sos llavis
per estranya regió l'accent natiu, no plora
que al pensar en sos llocs no es consum ni s'enyora
ni cull del mur sagrat les lires dels seus avis.

En català sonà lo meu primer vagit
quan del mugrò matern la dolça llet bevia
en català al Senyor pregava cada dia
e cànecs catalans somniava cada nit.
Si quan me trobo sol, parlo amb mon esperit
en català li parlo, que llengua altra no sent,
e ma boca llavors no sap mentir ni ment
puix surten les raons del centre de mon pit.

Ix, doncs, per expressar l'afecte més sagrat
que puga d'home en cor gravar la mà del cel,
oh, llengua a mos sentits més dolça que la mel
que em tornes les virtuts de ma innocent edat.
Ix i crida pel món que mai mon cor ingrat
cessarà de cantar, de mon patró, la glòria
e passi, per ta veu, son nom e sa memòria
als propis, als estranys, a la posteritat.

Bonaventura Carles Aribau

Toni Canyelles.

Ultralleugers

Ens ho conta n'Antoni Canyelles, l'amo del bar Es Siurell, on es reuneixen els nacionalistes mallorquins a sa Cabaneta. L'entreteniment de n'Antoni són els ultralleugers, uns avions per a dues persones, molts atractius pels seu preu i per les seves prestacions. Valen com una moto, poden anar d'un lloc a l'altre sense carreteres i poden aterrar a un lloc molt reduït sense problemes, però ara no poden volar per la persecució de les autoritats competents.

Tot va començar, segons n'Antoni Canyelles, amb el Festival Aeronàutic contra la Droga que va organitzar el Grup Voltor d'en Sebastià Barceló i Barceló, patrocinat pel CIM i l'Ajuntament de Lluçmajor, a s'Arenal ara fa prop d'un any i que ara ha estat denunciat al Govern Civil, al·legant que la majoria d'avions no tenen matrícula.

Permò d'això, la majoria d'aviadors d'ultralleugers de Mallorca pateixen persecució, no els deixen volar si no matriculen els aparells. Els pilots volen matricular els seus aparells, però necessiten uns documents que duen molts de temps per aconseguir. Fins ara, hi havia una permissivitat total i ningú deia res. Ara han imposat la llei, sense donar un període d'informació. A Mallorca, hi ha desset camps d'aviació, la Guardia Civil va a aquests camps els dissabtes i diumenges quan els avions volen i quan aterren els posa una multa de cent mil pessetes, la majoria de pilots estan tocats d'aquestes multes. D'aquests camps d'aviació, només el de Campos i el de Binissalem són legals, per dubtosa autorització —segons l'opinió de n'Antoni Canyelles— d'Aviació Civil, la resta són perseguits per les forces d'ocupació espanyoles. Tampoc no els deixen aterrar a Son Bonet, a causa del perill que comporta la seva circulació. Als aeroclubs de l'Espanya castellana això no passa i n'Antoni se pregunta el perquè d'aquesta marginació colonial que patim.

També es pregunta perquè el senyor Pedro Mehaurio, el senyor Mendiluke, el senyor Castaño i el senyor Leovigildo Moreno viuen de gorra als xalets de Son Bonet i no deixen volar els pilots mallorquins.

Mateu Joan i Florit

Propaganda nazi, propaganda espanyola (II)

Veritat i egoisme. Hitler explotà cínicament un cabdillisme tel·lúric, com si fos un bruixot (de fet promocionà el *curanderisme* i les ciències ocultes), deia per exemple: "Em referesc als cents de milers d'homes que en el fons desitgen el mateix, però sense poder concretar amb mots allò que pregonament preocupa llur imaginació. En efecte, allò remarcable de tota gran reforma sempre rau en la idea que hi ha un sol campió, mentre que milions mantenen tal idea. Sovint és una antiga aspiració de segles arrere, un desig fervent de molts, fins a la diada en què apareix l'home que proclama tal voler col·lectiu i que, en encarnar una vida nova, aconduïx la vella dèria a la victòria." Tot feixisme és un amuntegament de contradiccions. Hitler ataca i exalta la iniciativa individual, la joventut, las minories que controlen el poder... Un poble sols cau víctima del feixisme quan ha deixat de buscar la veritat i sols cerca l'egoisme més immediat. Hitler deia "perles", com ara (meres projeccions acusatòries d'allò que ell feia sense descans): "Sovint em quedí astorat sense saber què em sorprenia més, si la loquacitat del jueu o el seu art de mistificar." "Dic polítics als homes que sols tenen la convicció de no tenir-ne cap, alhora que una gran insolència i un refinat art en la mentida..."

Presa del poder. El gener del 1933 Hitler fou nomenat canceller d'un govern de coalició amb Hindenburg i von Papen, que hi havien de fer de "guardians de la Constitució". Els nazis sols tenien, a més, el ministeri d'Interior (Göring) i el de Propaganda (Göebbels), però controlaven el carrer. El 4 de febrer Göring decretà un decret d'excepció "per a la protecció del poble alemany". Però llavors una bona part del poble alemany o era nazi o confiava crèdulament en els partits coaligats amb Hitler. Aquest decret suspenia les llibertats elementals com la d'expressió, reunió, premsa, etc. Sols els entesos —una minoria sempre, a tot arreu— s'adonaren i denunciaren la jugada. Però Göring ho resolgué a trets o amb segrestaments nocturns. El centre catòlic i els socialdemòcrates es quedaren sense veu. Els primers encara es cregueren la farsa i els segons reaccionaren ja massa tard. Mentrestant el Dr. Göebbels, ara amo absolut de ràdio i premsa, amarava de nazisme tot el país i, amb l'excusa del "perill bolxevic" (els nazis cremaren el Reichstag i n'acusaren els comunistes) tingueren les mans lliures per a tot. Començaren les detencions, primer contra els comunistes, després contra els socialdemòcrates... A mesura que deixaven de ser-los útils, il·legalitzaren també el centre catòlic i els partits adés coaligats de Hindenburg i von Papen. La tàctica era incendiar el Reichstag totes les voltes que calgués, car, com digué el savi grec, "dau-me un punt de suport i aixecaré la terra", igual feia el Hitlerisme, amb l'afegit de "si no me'l dau, jo me'l fabricaré". L'incendi del Reichstag féu trencar totes les camises de força que els ingenus creien que havien ficat al Monstre. D'allí fins al 1945, Alemanya i més tard Europa cau en un estat de terror sense límits.

La força negra de l'home-massa. Hitler era una força cega instintivament intel·ligent que dorm el subconscient de tots els pobles i que en el cas alemany va poder despertar a causa del patiments de la postguerra del 1918. Hitler era l'home-massa, que encarnava aquets patiments i que la massa subjugada havia de fer-ne el seu guia (Führer). No és un fenomen insòlit: aquests homes tenen un infernal poder d'eloqüència (veiem també la premsa feixista espanyola),

raonen amb calor, gasten tòpics tan afilats com substituïts (com també fan Aznar, el PP i els anticatalanistes), deformen la veritat (com els gonelles i venuts), remouen cel i terra... El cas de Hitler sols és especial perquè seduï un poble gran i amb molt de pes.

Cal no confondre aquesta força cega i paràsita que és el feixisme amb la força revolucionària. Aquesta darrera es reconeix per anar contra el conservadurisme. Però la força negra és una altra cosa: no és cosa d'obers ni de savis, intel·lectuals o gent pròpiament rica, sinó de l'home-massa, les capes mitjanes que menyspreen la plebs i envegen les classes poderoses, a ca nostra diríem els botifarres i coents castellanitzats que volen aparentar. Aquests són els sectors socials base de la demagògia feixista.

Aquestes capes inclinades a la fúria irracional i el materialisme mesquí, cal neutralitzar-les. A ca nostra voten PP, un partit colonial i semifeixista que encara no s'ha tret la pell de corder. Però quan un partit feixistoide puja al poder ho arrossega tot com en una riuada, manipulant totes les forces de l'Estat sotmeses a la seva mentalitat forasençada.

La impotència i rancúnia dels mediocres (a ca nostra uns mediocres que malbaraten el patrimoni cultural i natural del país i imiten el colonitzador, com Michael Jackson s'emblanquina la pell) creen el solatge perillós de la irracionalitat nazi. És la por a baixar de classe social, cosa que pot passar en èpoques d'atur i crisi, i també l'ambició de trepar i pujar d'estatus social, això dona un tipus d'home gris de passions frenades que no sap què vol però sap què odia, i salta de l'odi al sentimentalisme fàcilment.

Incapaç de quasi tot, poc format, es lliura als tòpics més demagògics amb estranya fe, té coneixences sense vèrtebres i més prest o més tard algun estafador de masses l'utilitzarà per a algun desastre històric. Els obrers alemanys no se sumaren mai en massa al deliri nazi, fins i tot en les darreres eleccions del 5 de març del 1933, amb Hitler al poder i estat d'excepció, els vots d'esquerra i catòlics plegats foren superiors als nazis, sols que molts de llurs diputats electes ja eren a la garjola. Sols una mínima part dels vots obrers foren per al NSDAP (nazis).

Xantatge i propaganda. Hitler era un mestre de la propaganda i el xantatge. Quan se li acabaven els diners, treia al carrer el sector obrerista (NSDAP) de Strasser per tal de donar suport a les vagues comunistes, això era una amenaça al capital de "girar a l'esquerra" o de dissoldre el partit i així, segons ell mateix deia, "deu milions d'alemanys passarien a engreixar les fileres comunistes". Ell mateix explica així la seva concepció propagandística: "Qualsevol acció de propaganda ha d'esser necessàriament popular i adaptar el seu nivell intel·lectual a la capacitat respectiva del més limitat entre els seus destinataris naturals. Per tant, el seu grau intel·lectual haurà d'esser més baix com més gran sigui el conjunt de la massa humana que volem abastar. Però quan es tracta d'atreure tota una nació, com exigeixen les circumstàncies... hom no podrà esser mai prou prudent a l'hora de mirar perquè les formes intel·lectuals de la propaganda siguin simples al màxim.

La capacitat de la gran massa és summament limitada i també la seva facultat de comprensió, i enorme la seva falta de memòria. Per tant, tota propaganda eficaç ha de concretar-se en molt pocs punts i saber-los explotar com a apoteogmes fins que el darrer fill del poble pugui formar-se una idea, del que volem. (...)

La massa del poble és incapaç de distingir on acaba la injustícia aliena i on comença la pròpia. La majoria del poble és de mena tan femenina que el seu capteniment se subordina més a la sensibilitat anímica que no pas a la reflexió. Aqueixa sensibilitat no és pas complexa, sinó ben simple i rotunda. Per a ella no hi ha gaires diferències, sinó un extrem positiu i l'altre de negatiu: amor o malícia, justícia o injustícia, veritat o mentida, però no mai estadis intermedis. L'èxit de tota propaganda comercial o política suposa una acció perseverant i constant uniformada en la seva aplicació".

Si llegim les eines de propaganda anticatalanista (*ABC, Las Provincias, Puput de Cresta Molla...*) veurem que segueixen aquestes pautes: monolisme, com l'antisemitisme per als nazis, els és un útil eix vertebrador de l'assalt al poder per part de partits colonials (PSOE) o semifeixistes (PP). Realment l'anticatalanisme és un fenomen més de dretes perquè és entre les classes benestants i mitjanes espanyoles, i les nostres pròpies colonitzades, on la demagògia i totes les males brosses poden arrelar millor. Però també els partits colonials "d'esquerres" en treuen profit quan van escassos de recursos dialèctics. L'anticatalanisme els és un pou sense fons d'engany polític tal com les riqueses dels Països Catalans els són bàsiques per a no esser un país africà; és a dir, ens treuen el suc de dret i de tort.

Tant els nazis com l'espanyolisme fan ús d'unes normes expeditives per tal d'impedir la propaganda adversa. A la premsa "corrent" hi ha de fet una censura i una criminalització contra el catalanisme i l'independentisme a ca nostra, fins allà on poden. Per a la "democràcia" postfranquista que ens vol ofegar els catalanistes som allò que eren els comunistes per al franquisme: els causants de tots els mals. El tòpic, insistentment explotat, els és una mina d'or per tal de mantenir en el poder la seva terna de partits caciquils i corruptes. **Jaume Tallaferro**

AUTOSERVEI CARNISSERIA AVINGUDA

Joan Vallespir i Mauriño

**Sobrassada
Botifarrons**
(fabricació casolana)

Avinguda del Cid, 86
Tel. 429080 SON FERRIOL

Crisi de líders

Cal dir-ho amb tots els ets i uts: l'Estat espanyol s'està desintegrant. Què sóc alarmista? Veiem què deia el professor Josep Ma. Batista i Roca en el seu llibre *La desintegració d'Espanya i les idees de Toynbee*: "Un canvi de règim ja no és suficient. Ni una monarquia, ni una república, ni una dictadura ja no poden salvar Espanya de la seva decadència i final desintegració. El fet que avui cap solució efectiva per al futur no s'albiri a l'horitzó, demostra que som a la fi d'un cicle històric". Què tan sols travessem una crisi econòmica que, més tard o més d'hora, superarem? Com? Inspiren confiança els mini-dirigents que ostenten els alts càrrecs a l'Estat espanyol quan, tot sovint, estan sortint a la premsa, no per les seves bones gestions, sinó per frauds i robatoris? Per què va ésser silenciada el cas Indelso després d'ésser citat a declarar el cunyat del Borbó? Quina autoritat moral tenen aquets mini-dirigents per obligar el poble a

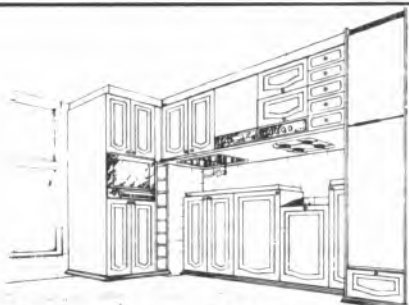
Del cost que suposa haver esdevingut colònia

El prevere costitxer i actual rector de la parròquia de Lloseta, Rafel Horrach i Llabrés, ha publicat darrerament un llibre de poesies que en el seu dia fou prologat per l'enyorat poeta de la nació catalana Josep Maria Llompart i de la Peña. Llompart, que assistí anys enrere a Sòller a l'ordenació sacerdotal de Rafel Horrach, l'esmenta com a jove nacionalista abrandat i radical. Avui reproduïm aquests versos de crítica a un poble que acota el cap davant tot el que ve de fora.

A l'hora calenta quan les xigales
són a punt d'obrir-se la trencadura
els tours operadors fan la barriscada
Jonàs en ventre de balena; tremolau
indígenes car ens emportarem, en metres
de paper "Kodak", l'ànima de les Illes.
Us ensenyarem com una besada
té gust de Marlon Brando
i com cal ben disposar-vos-hi amb un
desodorant d'aquells que fan olor de suïcidi.

Us deixarem i segurs que sense queixes
el redós d'un safari amb el pi dissecat de
Mossèn Costa i amb la venjança baixa
de Melisigeni i el garriguer d'infern fent culturisme.
Na Ruixa-Mantells amb posat de cambrera
us regregrà en nom de tots l'indigest.

Rafel Horrach

MOBLES DE CUINA I BANY

Miquel Jaume

C/ Blatara, 18

Tel. 428946 - 07198 SON FERRIOL

pagar uns impostos desorbitats, quan ells estan cometent tota mena d'abusos i malversacions?

Sembla talment que haguem oblidat que el futur de qualsevol societat només es pot fabricar amb homes extraordinàriament preparats i capacitats, però on són avui dia aquets prototipus? Un estudi psicoestètic realitzat pel professor Carles M. Espinalt l'any 1983 i que consta en el meu llibre *Converses amb Carles M. Espinalt*, ho reflecteix perfectament, diu així: "Realitzada una anàlisi de la imatge, expressivitat, valoració de conceptes, actituds, etc de diversos líders polítics que dominen els ressorts del poder des de Madrid, els resultats ens condueixen a una alarmant i clara degradació. Si comparem tipus d'una i altra època amb els de l'actualitat no trigarem a adonar-nos-en: Pavia en relació a Tejero, Besteiro en relació a González, Gil Robles en relació a Fraga. La degradació àdhuc es pot demostrar establint un paral·lelisme entre els dos dictadors del segle actual: Primo de Rivera i Franco. Mentre Primo de Rivera podia improvisar un breu discurs i la seva gesticulació no desmentia el que deia d'acord amb les seves paraules, Franco, ja no podia coordinar sense llegir al·locucions d'una mínima extensió. I la seva desafinada veu de tonalitat aflautada i femellenca, per si sola, era ja la típica d'un "anormal".

Quina mena de democràcia i de dirigents podien sorgir després de patir quaranta anys d'anormalitat? Els mini-dirigents actuals no es van treure els vicis, els hàbits i la mentalitat feixista? Aquest punt, ens l'aclareix el tinent-general Francisco Franco Salgado-Araujo en el seu llibre *Mis conversaciones privadas con Franco*, on posa en boca del dictador el següent: "Al atacar los tradicionalistas la proclamación de Don Juan Carlos como rey de España, no se dan cuenta de que para que esto suceda tienen que aceptar y jurar los principios fundamentales del Movimiento, tal como dispone la ley de sucesión. Si su padre es excluido es precisamente por desear una monarquía liberal y democrática". Resta clar que el "Movimiento ha sucedido al Movimiento"? Car si el màxim jerarca de l'"imperio", li calia fer això, que no hauran fet la resta de mini-dirigents?

Amb tot, com ens cal obrar? El professor Carles M. Espinalt, ja ens ho deixà ben precisat: És urgent que tots els catalans —de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó—, ens unim en el recentment constituït Front del Plebiscit i exigim amb veu unànime als nostres Parlaments la convocatòria immediata d'un plebiscit on se'ns preguntí a tots els catalans: "Voleu una Catalunya Independent i vinculada a Europa, bo i separant-se d'un estat intermeditari que duplica els impostos dels ciutadans i dificulta la nostra peculiar vida política?"

Què això és un somni? Per a respondre aquest interrogant em valdré del meu llibre *Combat Patriòtic*, on dic: "Tot plegat ens demostraria, una vegada més, que hem de formar dirigents amb caràcter capaços de vèncer i de convèncer, per deixar de veure com un somni d'una nit d'estiu la plena independència de Catalunya. Tanmateix, convèncer als altres que un somni es pot fer realitat, reclama una gran eloqüència. I la veritable eloqüència en l'oratoría, vol allò que va dir Voltaire, fent-se seu un pensament de Ciceró: "L'oratoría ha de tenir la gran subtileza dels dialèctics, la ciència dels filòsofs, la dicció dels poetes i la veu i el gest dels actors". Naturalment, combinar tots aquets factors no és una tasca fàcil, però la grandesa de tots els homes que volen ésser uns autèntics dirigents està en intentar-ho i reeixir-hi". Encarna Parreño, Barcelona

Carta oberta al senyor batle de Palma

Sr. batle, voldria manifestar-vos allò que sent des de fa molt de temps. Què passa? Que visc al Camp Rodó, una barriada de més de vint-i-dos mil habitants i que no compta amb cap poliesportiu municipal.

Com vós sabeu, hi ha el Camp de s'Antoniana, que és de la Universitat. Això vol dir que els veïnats del Camp Rodó no disposam d'un camp d'esports o poliesportiu, com tenen la majoria dels pobles de Mallorca i barris de Ciutat.

Cada dia que passa admir més la gran labor que hi fan dia a dia els responsables del Club Independiente Camp Rodó. En aquests moments, i des de fa molts d'anys, tenen onze equips de futbol. I enguany han hagut de dir a més de quaranta al·lots que no s'hi podien integrar, per manca d'espai, ja que el camp és ben petit.

Per això sent una indignació i una impotència molt grans.

Indignació, perquè el Club Independiente amp Rodó, per poder desplegar tota l'activitat que hi duu a terme, es veu obligat a haver de fer com qui demana almoïna a la Universitat.

Indignació, perquè el Club Independiente Camp Rodó se sent obligat a haver de pagar el manteniment del camp de futbol, lloguer, llum, aigua, etc.

Indignació, perquè els membres del Club Independiente Camp Rodó, per poder fer front a les despeses que comporta aquest camp de futbol, ha d'anar fent rifes continuament i posant-hi doblers de les seves pròpies butxaques.

Indignació, perquè els infants i adolescents del Camp Rodó no poder dur a terme altres esport que el futbol, per manca d'instal·lacions adequades.

Indignació, perquè entre s'Antoniana i Sant Ferran hi ha més de deu mil metres quadrats d'espais abandonats pel Consell Insular de Mallorca.

Indignació, perquè els veïnats i veïnades del Camp Rodó pagam els mateixos impostos que els altres ciutadans i ciutadanes de Palma i, en canvi, no disposam de cap poliesportiu municipal.

Indignació, perquè per manca d'aquest poliesportiu, que per justícia correspon a una barriada com la del Camp Rodó, els infants han de jugar pel carrer, amb tots els perills que això comporta.

Indignació, perquè penses i veus que si la infància i la joventut es poguessin dedicar a fer algun esport, no hi hauria tanta drogaaddicció i delinqüència al nostre barri.

Indignació, perquè per manca d'unes faroles que donin suport a la instal·lació elèctrica del camp de s'Antoniana, el Club Independiente Camp Rodó es veu obligat a haver de suspendre les activitats a anul·lar certs partits de futbol i entrenaments.

Indignació, perquè veus que allò que hi fa falta, de part de les nostres autoritats municipals, és la voluntat de fer-ho.

Indignació, perquè veus que els doblers dels impostos dels ciutadans massa sovint s'utilitzen per a assumptes molt allunyats de la millora dels nostres barris i de la vida dels veïnats.

Indignació...! Indignació...! Indignació...!

Davant aquesta situació, què pot sentir una persona? Una gran impotència...

Per això, voldria demanar públicament a tots els veïnats del Camp Rodó que siguin ben conscients que ens correspon per justícia disposar d'un poliesportiu municipal. I que, mentre no es faci, les nostres autoritats municipals tenen un gran deute amb nosaltres.

També voldria demanar públicament a les nostres autoritats que, per uns moments, se situassin dins la nostra barriada. Ben segur que constatarien que, com altres barriades de Ciutat, allò que necessitam és un bon poliesportiu municipal.

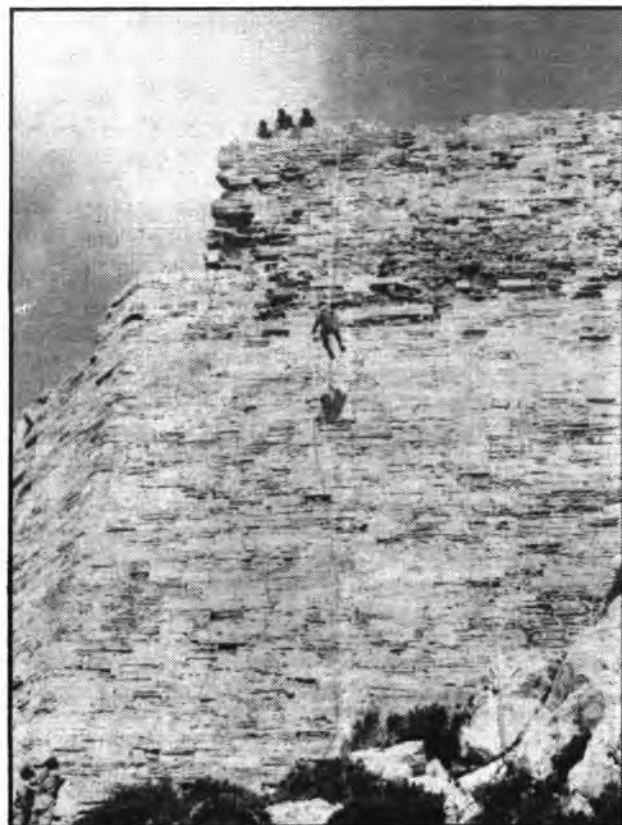
Esperant que es faci justícia i que es respecti aquest dret que pertany a la nostra barriada, vos saluda atentament. Bel Rosselló, tesorera de L'A. VV. Camp Rodó

La tortura és la mili

Bartomeu Mestre

Els esdeveniments recents, referents a les tortures (físiques i psíquiques) que es produeixen a l'exèrcit espanyol, han reobert un aspecte de la dependència colonial poc tractat o, pitjor encara, tractat amb molta por. Devuit joves que realitzen el servei militar a la Companyia d'Operacions Especials de Palma, més coneguts popularment com els boines verdes, han presentat denúncia de maltractaments i vexacions de part d'alguns superiors seus. La polèmica desemmascara el rostre de la hipocresia. D'una banda, el diputat Francesc Gilet ha posat en solfa, apriorísticament, la paraula de devuit ciutadans i s'ha permès de dir que hi havia una crisi de "patriotisme". En el mateix costat, un grup d'antics boines verdes, una quarantena segons la premsa, s'han presentat al quarter per lliurar tres dotzenes d'ous destinats als devuit denunciants. D'immediat m'he de situar a l'altre cantó, molt lluny de "patriotes" com Gilet i de "grans valents" que, en grup, acusen de covardia a persones empresonades. El senyor Gilet no té ni puta idea (perdó per posar per escrit la paraula "idea") del significat de pàtria (la terra dels pares i no la dels invasors) i faria bé de mossegar-se la llengua quan la versemblança de la denúncia és tan notòria que, fins i tot, l'ha acceptada el jutge militar. Per qüestionar el "patriotisme" espanyolista més val que comenci preguntant al seu cap superior, José Maria Aznar, per quin motiu no va fer la "mili". Quant als antics COE, vull dir que si algú no necessita ous (posats a utilitzar la metàfora sexista dels "herois") són, precisament, els devuit denunciants perquè, indubtablement, és més fàcil callar quan manquen dos o tres mesos per ser llicenciats. La denúncia és un acte de valentia que, d'entrada, mereix tot el respecte. A mi, a més, em motiva una especial simpatia i solidaritat i, per això, els vull dedicar aquest reportatge que hauré de fer en capítols.

No sé si els denunciants podran demostrar que el que expliquen és tipificable de tortura però de cap manera dubtaria, d'entrada, dels fets que contenen per una simple raó: vaig ser testimoni de fets molt similars. Jo també vaig fer la mili a la COE de Palma els anys 1972 i 1973 i, per tant, puc certificar la credibilitat de la denúncia amb molts de detalls que posaran la pell de gallina als pusil·lànimes.

Descens lliure al castell de Cabrera.

Algú es preguntarà per quin motiu, si n'era conscient, no vaig denunciar-ho aleshores? Fàcil resposta. En primer lloc perquè una denúncia com la que ara comentam era, aleshores, impensable. Vivíem les darreries del franquisme que esperonejava a les totes; les represàlies de tot tipus gaudien de via lliure. Un sol exemple de mostra és l'assassinat al garrot de Salvador Puig Antich dia 2 de març de 1974, ara fa vint anys en clau. Els soldats, doncs, s'ho havien d'empassar tot. El segon argument és, encara avui, inconfessable. Per determinades raons, em vaig apuntar a la COE perquè volia preparar-me per a la lluita armada. No és ara el moment de detallar, fil per randa, les motivacions d'acudir, amb devuit anys, voluntari al servei militar i a la COE. Algun dia podré explicar alguns aspectes que, de moment, han de romandre inèdits per raons elementals de prudència. Considerava imprescindible conèixer les tècniques de guerrilla urbana. No es veia gens clar l'horitzó que podria sorgir rera el franquisme i calia estar preparat. De fet, he de reconèixer que no sóc dels que afirmen que "a la mili no s'aprèn res de bo" o, en tot cas, posats a ser estrictament rigorosos, vaig aprendre el que volia. Dit això, vull aclarir que avui indubtablement sóc defensor a ultrança de l'objecció i de la insubmissió.

VOLUNTARIS... A LA FORÇA!

Un dels motius que més s'han sentit per justificar els fets (que ningú no ha negat), és que es tracta d'un cos especial i de voluntaris. Això és tan fals ara com ho era fa vint anys. Jaume Mas Bibiloni i jo vàrem ser els primers voluntaris a la COE i, des d'aleshores, no solien arribar-ne més de dos o tres per lleva. El que passava era que, durant el període d'instrucció, la COE solia anar a fer demostracions al CIR. Allà el capità ho pintava tot de color de rosa. Explicava que farien molt d'esport, que cada mes farien acampada i que, després de les maniobres, si les coses anaven bé, sempre hi havia uns dies de permís extra. Aquest últim argument tenia un gran impacte en el grup de catalans del Principat. Un altre argument utilitzat per promocionar l'elecció era la puntuació que significava haver fet la mili a la COE cara a obtenir determinats llocs de treball (policia, guàrdia civil o bomber).

Així i tot, mai no hi havia prou "voluntaris". Aleshores passaven dues coses. Una, el capità es dedicava a escollir d'entre els reclutes i en funció de la capacitat atlètica. La segona, detectada a la COE de l'època: hi arribaven fixats per delictes comuns. Record un caçador furtiu, un que havia galtejat un guàrdia civil, un que havia robat la moto del batle del poble... En canvi, no solia ser normal trobar fixats per motivacions polítiques. També d'això en vaig tenir resposta. Un tinent m'assegurà que feia temps que no es permetia l'accés a la COE a cap soldat basc perquè havien desmantellat un camp d'entrenament d'ETA on els instructors eren antics boines verdes. En qualsevol cas, era normal la infiltració de potencials activistes de les més diverses ideologies (FRAP, MIL, *Frente Nacional*...) i normal era també haver d'anar molt viu amb la gran xerxa de "xivatos" del SIM (*Servicio de Información Militar*) com explicaré més envant.

El risc evident de les activitats dels "comandos" (una altra de les moltes denominacions de la COE) es justificava amb l'aparent "voluntarietat". Una voluntarietat forçada que permetia als comandaments un grau d'altíssima exigència als soldats. M'atreuria a afegir que, possiblement, a cap exèrcit professional del món, es posava frívolament les persones en una situació d'alt risc. Els accidents estaven a l'ordre del dia. Més envant n'explicaré alguns. No debades una de les cançons que la

Bartomeu Mestre, l'autor del reportatge, caporal de primera de la COE 101.

Aquesta mateixa cucavella amb el "plinton" es realitzava saltant baionetes

Un aspecte del dormitori.

La tortura és la mili

Bartomeu Mestre

COE havia popularitzat diu:

*Si tu quieres escribirme
ya sabes mi paradero
en la COE 101
sin tabaco y sin dinero.
Si tu quieres escribirme
ya conoces mi destino
el hospital militar
en una cama tendido.*

LES PROVES

Les típiques "novatades" efectuades pels veterans adquirien a la COE proporcions preocupants. Les dutxes d'aigua freda a la matinada, les flexions obligades (sovint amb un soldat dret a l'esquena), els llançaments per la finestra (amb una corda fermada a un peu), l'enterrament de nit (fins al coll) etc. eren coses més aviat normals. Una de les bromes que tenia més èxit era la primera nit d'arribada d'una nova fornada de reclutes. Els veterans anaven a cercar, un rera l'altre, els nous i els portaven al bany on esperava, despulat, un dels veterans més dotats sexualment (almenys aparentment) i explicava a la víctima que, haurien de passar molt de temps sense dones i, per tant, no hi havia alternativa. Els obligaven a baixar-se els calçons i, amb les cames separades, posar les mans a la pared o agafar-se a l'aixeta dels rentamans. Quan ho feien, tots els presents els pegaven coces pel cul i els insultaven. Després els deien que volien comprovar si era homosexual i que ja havien aconseguit demostrar la seva "mariconeria". Ningú no sabrà el ressort estrany que actuava en el cervell de les víctimes. Quan els qüestionaven per quin motiu no s'havien resistit, tots contestaven: per por. Quan un mascle ha vist en altres aquesta reacció d'abandó i de submissió, no té cap dubte sobre la qüestionada passivitat d'algunes dones violades. La por impedeix de cridar, de lluitar i, fins i tot, de fugir.

Però, a més de les "bromes", hi havia proves institucionalitzades. Rebre cops de puny (i, sovint, cops de culata) al pit era un dels aspectes de la taula de combat. Una altra prova, evidentment perillosa, consistia a saltar una barrera de baionetes (amb els matxets

parats) recolzades a una tinginga de cadires. El salt s'havia de fer amb una cucavella llançant-se de cap a l'altra banda de les baionetes. A mesura que pujava el nivell de preparació, augmentava també el gruix de la barrera de les baionetes. La majoria de proves es realitzaven a les acampades i eren objecte d'estudi. Proves de resistència física i psíquica, d'aïllament (acostumar-se al silenci i a la foscor), de supervivència...

FORTS COM A ROURES

Una jornada normal dels dies d'aquartament, començava amb la diana a les set del matí, neteja i, a continuació, una hora de taula de gimnàstica (amb el màusser), en dijú, Després de berenar, teòrica (tècniques de lluita, explosius, comunicacions, estratègia, supervivència...) i, a mitjan matí, judo o defensa personal amb armes. Després de dinar, dues hores més de teòrica i una hora de taula de combat. Una vegada, o dues, per setmana, s'anava a fer pràctiques de tir i d'explosius. L'activitat física era intensa. Els horabaixes (després de tot un dia d'esforç) encara hi havia pràctica d'esports diversos (basquet, voleibol, cordes, pesos...).

El grau de preparació física dels boines verdes era tan alt que els "pistolos" (els soldats que no duïen boina) els deixaven el lloc millor en el menjador, en el bar, a les pistes d'esports i es sotmetien a totes les ordres que qualsevol "guerrillero" (aquest era el nom utilitzat entre els membres de la COE) es permetia de donar. Qualsevol boina verda era l'amo del quarter d'infanteria on la COE passava dues, màxim tres, setmanes al mes perquè la resta de temps la companyia es trobava d'acampada a diversos indrets de Mallorca i, sovint, a Cabrera. A cada acampada es posava en pràctica un tema determinat: escalada, submarinisme, explosius, supervivència, tir nocturn...

VALE MÁS UN BOINA VERDE QUE TODA LA ARTILLERIA

L'orgull irracional, la concepció de superhomes, era un dels objectius del cos d'operacions especials i, per això, s'exercia una mentalització quotidiana. L'ordre de prepotència començava amb els legionaris (els "lejías"), continuava amb els paracaigudistes (els "paracas" o "boines negres") i acabava amb els guerrillers de les COE. Tota la resta era *xusma* (els "pistolos"). La moral de victòria, el foment de l'instint de guanyadors, la potenciació de l'autoestima... estimulaven aquesta actitud provocativa de superioritat que, incentivada per l'enorme diferència de preparació, física i psíquica, amb les altres companyies, tenia multitud de fórmules i manifestacions. Una d'elles, les cançons que, a pas lleuger, acompanyen, encara avui, la gimnàstica dels matins. Unes cançons absolutament bel·licistes i masculistes:

*Para cantar mi canción
boina verde has de llevar
y en verano y en invierno
barrigazos te has de dar.
(...) La mujer que no ha dormido
en cama de un guerrillero
no sabe lo que es gozar
ni tirarse por el suelo.
(...) Las chicas de Son Dureta
se han quejado al coronel
si se van los boinas verdes
¿con quien vamos a joder?*

CONTINUARÀ

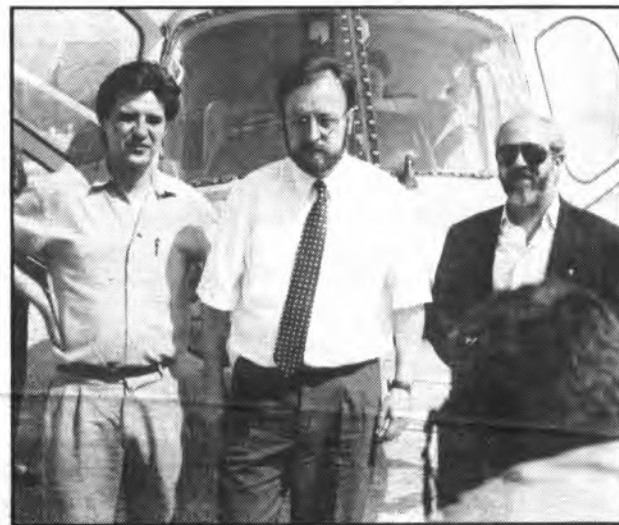
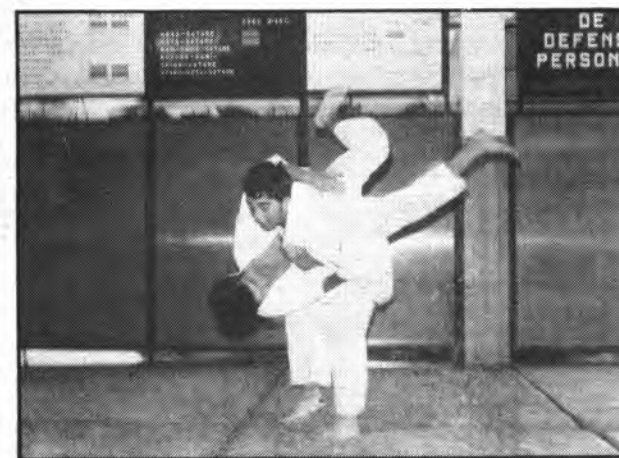

Foto actual de Bartomeu Mestre (dreta), president a Balears i Pitiüses del partit independentista Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) fotografiat vora Joan Mir i Angel Colom a les eleccions de 1993.

Exercicis de tir, explosius i maniobres amb foc real.

Judo i Karate

La gimnàstica dels matins.

EL 63% DELS DELINQUENTS DE LA PRESÓ DE PALMA NO HAN NASCUT A BALEARS

(Redacció) La diputada d'ERC, Pilar Rahola, dia 22 de setembre de 1993 va fer una pregunta al govern de Madrid en la qual demanava quants d'interns de la presó de Palma eren nascuts a Balears. La resposta finalment ha arribat, s'ha torbat una mica però ha arribat. En data de dia 7 de febrer el ministre de l'interior contestava que amb data 1 d'octubre de 1993 a la presó de Palma hi havia 678 presos dels quals només 250 eren nascuts a Balears. Si treim percentatges resulta que el 63% de les persones que delinqueixen a Balears són forasteres amb la qual cosa queda demostrat un fet que el 99'99% dels mallorquins intuïen. La delinqüència que pateix Balears i que la converteix en la Comunitat Autònoma líder en delinqüència de tot l'estal espanyol, és d'importació. A la vista d'aquests resultats, que són sistemàticament ocultats per la premsa espanyola d'ocupació, és evident que Mallorca no necessita una segona presó sinó que el que necessita és un bon Barco per expedir els delinqüents forasters cap el seu lloc d'origen. Un cop buidada la presó actual, els 250 presos nascuts a Balears podrien fer carreres i tot dins la presó de tan amples que quedarien.

Miquel Vives Barceló, Porto Cristo

Parlar bé poc costa LA VAGA DELS ESQUIROLS

Joan Escanelles i Llinàs

En una reclamació general tan a propòsit i tan justa com al 27-G (no se'n diu en català, 27-E), l'actitud insolidària i punyetera dels esquiroles fa venir sang calenta, a desgrat de la mitja excusa -el dret a treballar- que brandeixen els cerca-revolts. No passa pel canyó, l'excés inoportú de feineria. Ja ho intimava il·lustre Escipió: **Non amo nimium diligentes** ("no pus sofrir els massa feiners"), als membres de la tropa que defugien el combat, amb la insofrible escapatoria de guardar el campament. La **peremptorietat** (com les postisses "emergències") no fa menester dilacions, ni per un subterfugi que es pot remetre a l'endemà. Languids i desunits: no farà res de bo la classe obrera. La indiferència dels esquius contraria l'afany dels compromesos, en destorba l'efectivitat, en frustra l'èxit i en fomenta la decepció. No hi ha res a fer en tota classe estúpida que viuen i són morts, acoquinats en desesper. Ni que se l'agulloni amb esperó, un cavall coquí no pren volada (i menys un "remolón"); així li'n pren, diríem, a l'obrer emasculat. No hi ha vèl: hom li pentina l'esperança, i la culpa no és d'altri, francament (l'expressió "no hi ha tu tia" té l'aire o l'aparença -no "visos"- d'espanyol).

No importunarem gaire l'ovella munyidora que ha desertat de lluites col·lectives, **bloquant-ne** el moviment (encara sort que no el "bloquegen") i **boicotent-ne** la solució ("boicotejar" és incorrecte, hi **boicoteja** hi put). N'hi ha prou amb els perjudicis que ha merescut per tebiesa i que hauran de patir els uns i els altres si el clam vaguista només puja al cel. Ara, temem que la desunió, la indiferència i la manca de compromís **senyoregen** sincronament unes tropes a la desbandada (no "se n'aduenyarien", però tant m'és o se me'n dona -i no "me té sense cuidado", ja ho he dit). I encara més: potser una **mona balba** o **gata moixa** (no se'n diu pas "mosqueta morta"), prou cuita d'**esmunyir-se** (i no "d'escurrir el bulto"), exhibirà una presumpció ridícula amb el joc de **tant se me'n fot**, criticant el sindicalisme i desentenent-se d'una manifestació que no la preocupa, perquè l'importa un rave (no "tres pitos") i, fet i fet, se'n fum de la **virolla** (no "se'n fumaria cap puro", és clar). No és "vivir para ver", de segur: però n'hem vist de tot color.

El mòbil de les crítiques **demolidores** (i escassament "demoledores") sol ser l'autodefensa, mecanisme potser d'il·lús, potser de rancorós, de què fretura l'esser incapaç d'entendre-se per eixos de valors que no ressonen dintre seu i que no l'estimulen a viure ni a actuar. El subjecte més aviat no se n'adona; però ni les coses, ni els esdeveniments, ni les persones, ni la realitat quesvulla, mai no atenyen la intimitat de qui sofreix aquesta malaltia. El pacient fa servir la raó, mira les coses d'allà dèllà el vidre i emet judicis per ventura entenimentosos o de sentit comú, però sempre distants de les vivències. Mai no afronta amb esperit audaç allò que altrament no s'evita. Ateses les premisses, **era de suposar** (pròpiament no "era d'esperar") que no secundària la vaga. I **passa que t'he vist!** ("va que xuta", **s'engargussa**, no "s'atraganta") Que Déu ajudi l'home a espavilar-se.

ANUNCI D'EMBARGAMENT CONTRA UN DELS COTXES QUE CONDUEIX VENTURA RUBÍ

(Redacció) Segons publica el B.O.C.A.I.B. núm. 152 de dia 16-XII-1993, el cotxe que du Ventura Rubí i que està a nom de **Romanins SA** té pendent un deute de 2.000 ptes. per no pagar una multa de tràfic. Per altra banda, el B.O.C.A.I.B. de dia 2-XII-93 duia l'ordre d'embargament del cotxe que du Ventura Rubí, PM 0099 AY, que també està a nom de **Romanins SA** per no haver pagat les multes de tràfic.

UM de Sencelles contra els especuladors de l'aigua del PP

(Redacció) El Comitè local d'Unió Mallorca (UM) de Sencelles ha emès un comunicat signat pel seu president Joan Roig on manifesta la seva oposició a la venda d'aigua de pous privats de la zona de Sencelles a Emaya, ja que s'ha demostrat que els pous implicats en la venda d'aigua no són de reguiu sinó que són de persones o empreses que volen especular amb un bé públic i un recurs limitat com l'aigua. Per a UM de Sencelles són preocupants les declaracions del Sr. Cadenas on deia que la solució més ràpida i econòmica és la compra d'aigua a pagesos de Sencelles i de Binissalem. Això demostra la incompetència pel càrrec que desenvolupa aquest senyor ja que aquesta zona està dins el mateix aquífer de Sa Marineta d'on tècnics de la Junta d'Aigües aconsellen una extracció no superior als 3 Hm3 anuals. UM vol recalcar que al PP l'únic que li interessa és complir la promesa electoral de les passades eleccions municipals, encara que això suposi la salinització irreversible de Sa Marineta, i que els pous privats dels quals es parla no pertanyen als pagesos sinó a determinats càrrecs polítics del PP de l'Ajuntament de Sencelles.

Agua Son Company está dispuesta a vender sobrantes de sus pozos de Sencelles a Emaya

«El MOPT permitió un cambio de uso en 1989 y ahora se opone»

«Los que han perdido la batalla de Sa Marineta quieren reanudarla en Sencelles y recurren a la demagogia» — Está dispuesto a participar en un debate con la coordinadora y Pere Sampol

Ventura Rubí afirma que «Agua Son Company no tiene intención de vender agua a Palma»

El teniente de alcalde de Sencelles se querellará contra la coordinadora

VENTURA RUBÍ: UN MENTIDER DE BAIXA ESTOFA!

(Jaume Sastre) Un mentider ha de tenir bona memòria perquè sinó mostra el llautó aviat i queda en evidència davant l'opinió pública. Està comprovat que el Sr. Ventura Rubí té una memòria de llimac perquè xerra pels colzes tot lo dia i, és clar, al cap d'uns dies ja no se'n recorda de les mentidotes que va dir fa unes setmanes o fa uns mesos. Afortunadament, però, per desemmascarar els mentiders, els pellerofes, els fantasmes i els pocavergonyes hi ha les hemeroteques i els arxius. A Ventura Rubí, més conegut pèn Barrobi, pel Pla de Mallorca ja no se'l creu ningú, se'n foten d'ell i li fan gloses i cançons. Nosaltres, per tal de contribuir, encara que sigui d'una forma modesta, a inflar la fama i la popularitat de Barrobi reproduïm dos retalls de diari, un de dia 11 de juliol de 1993 i l'altre de dia 21 de febrer de 1994, en els quals el nostre il·lustre protagonista queda retratat davant tot el món.

Andratx

Unió Mallorca prepara la seva estratègia per les eleccions del 1995

La junta local d'Unió Mallorca d'Andratx es va reunir la setmana passada amb la presidenta del partit Maria Antònia Munar per estudiar el futur d'aquest grup polític al municipi. N'Antoni Bordoy és el president del comitè local: "He vingut, va dir, perquè a Andratx hi ha molta gent del nostre partit".

Encara que actualment només hi ha vint-i-cinc militants, esperen que d'aquí a les municipals passin del centenar. El senyor Bordoy està segur que ara que s'han separat del PP, UM tindrà molts de seguidors.

Unió Mallorca té dos regidors al consistori

Antoni Bordoy.

andritxol, Albert Andonégui i Joan Forteza, els quals han dit que la seva intenció és acabar aquesta legislatura dins el pacte amb el PP. A les pròximes eleccions UM farà una candidatura pròpia.

LA MÀFIA DEN CAÑELLAS FA COMPTES GUANYAR 300 MILIONS ANY AMB LA VENDA DE L'AIGUA DE LA PART FORANA A EMAYA

(JS) Segons va informar la Coordinadora de Sencelles, els beneficis anuals que pensa treure la trama del PP que pretén vendre l'aigua de pous privats a EMAYA superaran els 300 milions de ptes. anys. En aquesta xarxa dirigida en última instància per Gabriel Cañellas hi estan implicats **Agua Son Company** de Ventura Rubí, **Agua de Marratxí SA** de Fernando Dameto, **Suea S.L.** amb domicili a Consell i una fantasmagòrica empresa **Agua de Mallorca** que no figura en el Registre Mercantil però que està signant contractes de compra d'aigua. Una part fonamental de la trama està representada pel president d'EMAYA i també alt càrrec del PP, Arturo Cadenas que va confabulat amb els especuladors que intenten fer-se d'or traficant amb l'aigua de tota la Part Forana.

ENHORABONA MINIMAX!

Benvolguts senyors,
ens complau fer-vos arribar una transcripció de l'acord que, a proposta de la secció local de la Ciutat de Mallorca, adoptà el Comitè Polític el propassat dilluns dia 24 de gener.

Assabentats de la campanya comercial de MINIMAX en favor del consum de productes autòctons, s'acorda felicitar la direcció de l'empresa per la seva estimulació realització. Valorem positivament aquesta acció en un triple vessant: afavoridor de la normalització lingüística, d'una banda; en favor del progrés i de la promoció dels productes propis que, normalment, han de patir una injusta competència, de l'altra; i finalment, que la campanya sorgeixi des de la iniciativa privada i no des de les institucions.

Igualment es disposa de comunicar l'acord a tota la militància d'ERC a la propera circular informativa interna.

Us pregam faceu extensiva aquesta felicitació a totes aquelles cases comercials que hagin col·laborat en la vostra iniciativa pionera que, en favor de Mallorca i del conjunt de la nació catalana, desitjam tingui aviat imitadors.

Aprofitam l'avinentsa per fer-vos arribar les nostres adreces. Ens teniu a disposició.

Ben coralment, Bartomeu Mestre i Sureda, Membre de l'Executiva Nacional i President d'ERC-Balears i Pitiuses.

EL TERRENY DEL DEBAT LINGÜÍSTIC

Bernat Joan i Mari

Des que l'advocat Esteban Gómez Rovira va continuar remonent tot allò que pot sobre la legislació lingüística del Principat de Catalunya, s'ha iniciat un debat (sense gens d'interès, d'altra banda) sobre la constitucionalitat o no constitucionalitat de la Llei de Normalització Lingüística catalanesca. Per diverses raons:

a) En primer lloc, perquè no té gaire sentit. O volem normalitzar la llengua catalana o no ho volem (o no ho volen els qui tenen -o es creuen que tenen- la paella pel mànec). Si ho volem, el camp de la constitucionalitat espanyola o inconstitucionalitat en el mateix àmbit és del tot impertinent. Cada llengua que ha assolit la normalització ho ha fet des del seu propi descentrament. Els suecs decideixen sobre els suecs. La premissa, absolutament de sentit comú, ni tan sols passa pel cap de les autoritats -ni de bona part de la classe política- del nostre país (o països, si ho diem a l'ús d'altres nomenclatures).

b) En segon lloc, perquè la pedra filosofal a la qual s'ha acudit tampoc no és la pertinent. Una mínima memòria històrica ens hauria de recordar que, segons disposició del primer borbó regnant a Espanya, l'Estat espanyol constitueix una mera metamorfosi del que, a principis del segle XVIII s'anomenava **Consejo de Castilla**. Ergo, tant si la llei és constitucional com si no ho és, això no afecta(ria) gens la seva legitimitat democràtica. Aleshores, per quina raó es fa tant soroi al voltant d'aquest tema?

c) En tercer lloc -i dedicant-nos ja a un pur exercici lúdic de discernament intel·lectual-, caldria assenyalar que la pròpia constitució és contradictòria amb ella mateixa, perquè, per un cantó afirma que tots els ciutadans de l'Estat espanyol són iguals davant la llei, però, per un altre, afirma que només la llengua dels membres d'una determinada comunitat lingüística és oficial de l'Estat, mentre que les altres queden reduïdes a àmbits més restringits (exemple més que obvi de desigualtat).

d) En quart lloc, perquè sembla ser que polítics, intel·lectuals i personalitats diverses de la cultura catalana accepten com la cosa més normal del món que existeix un dret exterior d'intervenció en els afers interns de la comunitat lingüística catalana. Es pot esperar que l'assoliment de la sobirania sociolingüística catalana procedeixi de fora de la nostra pròpia comunitat lingüística?

Tot plegat ens hauria de fer adonar que els brams d'ase de l'ABC no tenen res d'especial (l'artilleria sèrbia fa la feina que se li suposa), però aquestes atzagaiades haurien de ser respostes posant les coses al seu lloc, no embolicant encara més la troca.

El tren

El passat 4 de març se compliren trenta anys d'ençà que, un dimecres d'hivern, un "Ferroostahl" de color verd, format per automotor i un remolc, féu es darrer viatge del tren de Santanyí. El motiu al·legat sembla que fou s'allargament de sa pista de Ço'n Sant Joan, que tallava sa línia fèrria, i que aquesta era molt deficitària per a invertir-hi en una desviació.

Es fet suposà tot un cop baix a sa Mallorca d'aleshores en general i an es ferrocarril en particular; fins aqueix moment, només es tres Km de sa línia Alaró-Consell eren desapareguts l'any 1935, però aquí ja eren 61 km d'una línia que travessava tot es Migjorn, pes Coll d'en Rabassa, s'Arenal, Lluçmajor, Campos, es banys termals i ses Salines, pes camps de secà i reguiu, pinars i pedreres de marès; en la qual no s'havien escatimats mitjans ni pressupost: sa més llarga després de sa General Palma-Manacor (63 Km), amb ses estacions millor equipades, ets edificis de viatgers i cases de guardabarreres més grossos i nombrosos, i es ponts i viaductes més impressionants de s'illa, com són es pont des Torrent des Jueus a s'Arenal, viaducte de Son Verí, de set arcs!, i viaductes de Son Granada i Ço'n Verí de Dalt, aquests dos de tres arcs i una bona vista damunt sa badia de Palma, però actualment de difícil accés; tots ells situats a un tram que descriu una volta per a salvar es desnivell entre s'Arenal i sa plana de Lluçmajor. S'ha de tenir en compte que el 1878, en construir sa línia de sa Pobla, quatre dècades abans que sa de Santanyí, per no haver de bastir un viaducte damunt es torrent de Vinagrella, s'hagueren de construir ses estacions de Llubí i Muro allunyades des respectius pobles.

Sa línia de Santanyí, obra d'en Lluís Garcia-Ruiz, ha estat, per tant, sa millor obra d'enginyeria ferroviària de Mallorca després de sa de Sóller. Una meravella concebuda per a segles i que no n'arribà a durar ni mig, del 1916 al 1964 (aviat en farà tant que la llevaren).

Pensem que es tren, igual que s'equilibri intersectorial o es fet d'expressar-se en català, duia, an ets ulls de sa classe dirigent, s'estigma de s'endarreriment i de ses vaques magres, que aleshores acaben, i ses classes populars, mancades de consciència i de mitjans de protesta en ple franquisme, poc pogueren fer davant sa imposició des cotxe privat, es monocultiu turístic i sa castellanització.

I, certament, el 1964 no hi hagué pietat: s'aixecaren ses vies, es rails incrustats an es molls de càrrega i es ponts metàl·lics, ses travesses venudes com a llenya i es terrenys també venuts; més endavant s'antiga explanació ha estat arrasada per sa Via de Cintura, una estació de gas, un conegut hipermercat, s'aeroport, s'autopista de s'Arenal i ses eixamples des Coll, s'Arenal (bona part coberta, però, amb un passeig amb bancs) o Lluçmajor i no queda quasi res de ses estacions de ses dues darreres poblacions citades —tan importants precisament en aquesta línia— ni moltes de ses cases de guardabarreres.

Totes aquestes circumstàncies fen que ja siguin molts es qui ignoren sa seva existència —inclosos, naturalment, es turistes que viatgen an es ridícul trenet de sa Platja de Palma o a s'incòmode autobús articulat de s'EMT— i no saben des Pont de ses Set Boques, sa funció de s'enigmàtic pont damunt es torrent des Jueus, per què ses Cadenes se diu així o per què es carrer Rafael Barrera de Ço'n Fortesa té un traçat curvilini.

S'ha de dir que sa major part d'aquestes dades han estat recollides des llibre *La iarda mallorquina*, d'en Nicolau Canyelles, excel·lent i exhaustiu treball d'investigació damunt es ferrocarrils mallorquins, totalment recomanable. Editat pel Nadal del 1990, curiosament pes Govern Balear, i prologat p'en Pius Tur, en aquelles saons conseller de Transports, qui

el 1987 gosà insinuar s'eliminació des tram Palma-Inca pes fet que s'hi anava a construir s'autopista. Irònic, no?

Molt és de témer que, amb sa recent transferència des ferrocarrils a sa comunitat, simplement ja tenguem la Seu plena d'ous. Es responsables xerren d'electricificar es tram Palma-Inca, de modernitzar material mòbil, però deixen clar que no volen ni sentir parlar de reobrir velles línies com ses d'Artà o sa Pobla, es terrenys de les quals no se vengueren, mentre que donen prioritat a ses autopistes (Alcúdia, Manacor...), sense tenir en compte llur elevadíssim cost de construcció, es trauma de ses terres que arrasen i divideixen, es nombrosos accidents mortals que s'hi produeixen i sa saturació des parc mòbil que estimulen, amb el consegüent caos circulatori, sobreconsum energètic i contaminació atmosfèrica. A part que, mirau per on, ses d'aquí no són de peatge i s'han de reasfaltar, repintar... cosa que les fa més que deficitàries.

I, si repassam ses cròniques periodístiques d'aquests darrers anys, veim com s'opinió pública de ses localitats que veren desaparèixer es tren està abasagadorament a favor de sa seva reimplantació, mentre que quan s'ha projectat una autopista sempre s'ha evidenciat una divisió. Perquè vegeu sa ceguesa i sordesa de sa classe dirigent, tant a Madrid com a Palma. Fins i tot línies com ses de Felanitx i Santanyí se podrien recuperar reexpropiant terrenys i allargar fins a Cala d'Or, per exemple. O és que també s'hi projecta una autopista? Tot és qüestió de voluntat política.

Certament, molta pressió popular s'haurà de fer per cada quilòmetre de línia fèrria a recuper. Perquè pes tren de Santanyí se pugui fer qualche cosa més que entonar un rèquiem. **Joan Miró i Font**

L'OCB CONSIDERA "UN PRECEDENT INADMISSIBLE" L'AGRESSIÓ AL DIRECTOR DEL SETMANARI MITJORN

(Redacció) L'Obra Cultural Balear creu que l'agressió física de l'explotador del Pub Mango al director del setmanari *Mitjorn*, Xesc Adrover, és un fet inadmissible i un precedent molt greu que requereix una resposta judicial proporcionada, dins la convivència i la legalitat.

L'OCB proposa a l'autor de la malifeta "una excusa pública i reparació pels danys materials i morals" per tal d'aminorar notablement la gravetat de la seva acció, que constitueix "un precedent inadmissible, i que ens dol també per afectar a un projecte de premsa en la nostra llengua que fa molt de camí i que s'ha mogut sempre dins una tònica d'objectivitat i moderació".

L'Obra s'ofereix finalment a Adrover i a l'editor de *Mitjorn*, Jaume Lladó, als qui manifesta la seva "total solidaritat", a ajudar a trobar "una solució que tanqui aquest greu incident i n'eviti tota seqüela indesitjable".

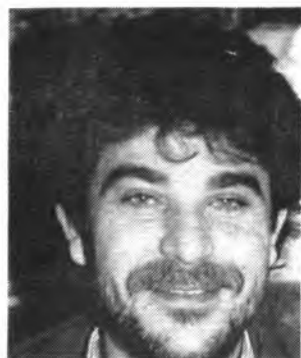
Electrònica

**MIGUEL
RISSE****Servei tècnic****Reparació i instal·lació****Televisió - vídeo - audio -****electrodomèstics - antenes****col·lectives - parabòliques - porters.****C/. Guillem Galmés, 11****Tel.: 75 35 80 - Palma de Mallorca**

Què opinau de l'arribada del Corte Inglés i d'Alcampo?

Maria Pujol (Adroguera). I llavors diuen que el PP és el millor partit! El PP va contra els interessos dels mallorquins! Hem de votar partits nacionals mallorquins que ens defensin. ERC, UM i el PSM són els partits que hem de votar.

Josep-Antoni Caballero (Mykos Santa Maria). Aquestes grans superfícies es devoraran entre elles. N'hi ha massa i no donen servei post-venda. Aquesta gent del PP que comanda no ens estima gens. Jo sempre vot partits mallorquins com el PSM o UM.

Alfred Verdú (Xisca 100 Santa Maria). Això fa molt de mal al comerç mallorquí. Aquesta gent del PP que ho ha autoritzat no sé en què pensa. Els mallorquins no tornarem a votar aquests centralistes. Votarem partits nacionals mallorquins com el PSM, que governa a Santa Maria del Camí.

Germans Verdera (Electrodomèstics). Si el Govern Balear ens estimàs, no autoritzaria tanta gran superfície. Nosaltres mai votam aquests del PP. Sempre votam partits nacionals mallorquins.

Rosa Serra (Ca na Rosa). Aquesta gent del PP i del PSOE que ho han autoritzat no estimen el comerciant mallorquí. Ens han fet molt de mal autoritzant aquestes superfícies. No els hem de votar mai més. Hem de votar partits mallorquins. El PSM o UM són els nostres partits.

Jaumeta Amengual (Cas Secall). Aquestes grans superfícies mataran el petit comerciant mallorquí. Aquesta gent de Govern Balear no ens estima gens. Hem de votar partits mallorquins que ens estimin i que ens defensin. I que no ens posin tantes de despeses.

Pepa Canyelles (Botiguera). Aquests que comanden a Mallorca miren més pels estrangers que per nosaltres. No els tornarem a votar. Votarem partits mallorquins com UM, que ens estima.

Catalina Bestard (Tèxtil). Mallorca és massa petita per a tanta superfície. Aquesta gent que comanda no mira pels nostres interessos. Hem de votar partits mallorquins, com Unió Mallorquina, que mira pels nostres interessos.

Pepa Pinya (Pepian). El Corte Inglés me va molt bé perquè durà compradors a aquesta barriada. Les altres superfícies, malament. Aquesta gent que comanda ens està ofegant. Hem de votar partits mallorquins que ens estimin.

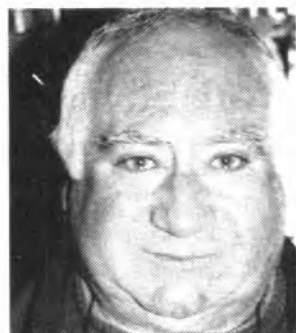
Maria Barrera ((Ca s'Algaidí). Aquestes empreses estrangeres s'enduen els doblers a fora de Mallorca i la nostra terra torna pobre. Aquesta gent que comanda no ens estima gens. No els tornarem a votar. Hem de votar UM, que ens estima.

Antònia Estarelles (Sàbateria Kiras). Amb tantes grans superfícies els mallorquins haurem de tancar. Aquesta gent que comanda no estima gens el comerciant mallorquí. Amb tantes superfícies forasteres, els mallorquins no comandarem més a Mallorca.

Isabel Ortega (Botiguera). Aquesta gent que comanda no sap què fer per fotre'ns. Hem de votar partits nacionals mallorquins com ERC, UM o PSM i canviar de govern.

Rafel Riera (Botiguer). Aquesta gent s'enduu tots els doblers a fora de Mallorca. Els mallorquins hem votat el PP i llavors ens ha fet això! Jo votaré Unió Mallorquina, que ens defensa. El PSM també m'agrada, a Santa Maria del Camí tenen un bon batle d'aquest partit.

Maria Barrera ((Ca s'Algaidí). Aquestes empreses estrangeres s'enduen els doblers a fora de Mallorca i la nostra terra torna pobre. Aquesta gent que comanda no ens estima gens. No els tornarem a votar. Hem de votar UM, que ens estima.

LES GRANS SUPERFÍCIES PROVOQUEN L'EMPOBRIMENT DE MALLORCA

Set motius per no comprar a les grans superfícies

1.- Les grans superfícies practiquen la competència deslleial, ataquen directament l'economia mallorquina en general i provoquen la destrucció de llocs de treball i la baixada de la renda i de la demanda en la comunitat balear.

2.- Un petit comerç crea un lloc de treball per cada 6'5 milions de venda. En canvi les grans superfícies creen un lloc de treball precari amb contracte temporal per cada 28 milions de vendes.

3.- Els beneficis de les grans superfícies no reverteixen a Mallorca sinó que se'n van a fora. La instal·lació de les grans superfícies provocarà una reducció de la demanda equivalent a 12.160 milions de ptes. Això mateix expressat en termes de demanda turística es pot dir que equival a la reducció de l'afluència turística en 200.000 persones a Mallorca.

4.- Segons l'economista Miquel Alenyar, les grans superfícies provocaran:

* La pèrdua de 2.612 llocs de feina.

* La desaparició de 1.912 establiments.

* La pèrdua neta de rendes salarials per ordre de 7.537 milions de ptes.

5.- Les grans superfícies exploten els proveïdors perquè els paguen les mercaderies amb 120 dies de retard. Amb aquest capital acumulat es dediquen a untar les corrioies i a ensabonar amb comissions il·legals polítics corruptes del PP-PSOE, com Fageda, Cafellas o Aguiló, perquè canviïn els plans d'urbanisme segons els seus interessos.

6.- Les grans superfícies tenen un sistema de proveïment, de distribució, de publicitat, etc. centralitzats fora de Mallorca amb la qual cosa marginen i discriminen els productes mallorquins agrícoles, articles de neteja, mobles, sabates, etc.

7.- Les grans superfícies provoquen la desertització comercial de molts carrers i de moltes barriades que primer es veuen inundades de cartells *Se traspassa, Se Lloga, Se Ven, ...* i després es veuen immerses en una espiral de degradació i de delinqüència.

**Mallorquins!
Mallorquines!
Anau vius!**

**Comprar a les grans superfícies és un duro per avui i
fam per a demà!**

ELS MIRACLES D'EN JAUME JOAN BOVER!

**Les mans que curen
Donan massages
biomagnètics a deportistes
C/. Joan Alcover, 10, entresol
Tlf.: 46 44 00. Ciutat de Mallorca**

Què opinau de l'arribada del Corte Inglés i d'Alcampo?

Pep Garcia (Can Crosta). Aviat els botiguers mallorquins desapareixerem. Aquesta gent del PP que comanda a Mallorca només ens estima a l'hora de demanar el vot. Hem de votar partits nacionals mallorquins com el PSM si volem estar bé.

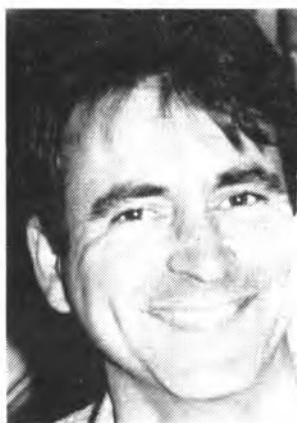

Maria del Carme Ferragut (Merceria Verònica). Ens perjudica i molt. Aquesta gent del PP ens vol llevar d'enmig, vol que només quedin els grossos. No els tornarem a votar. Hem de votar partits nacionals mallorquins.

Maria Thomàs (Can Duran). Aquestes grans superfícies fan molt de mal als mallorquins. Aquesta gent del PP que ho ha autoritzat no ens estima gens. És clar que hem de votar partits mallorquins i treure aquesta gent del PP a fora del Govern.

Joan Vallespir (CarnisseriaAVINGUDA). Malament. Aquesta gent que comanda no ens estima. El PP no mira per nosaltres. Hem de votar partits mallorquins que mirin per Mallorca.

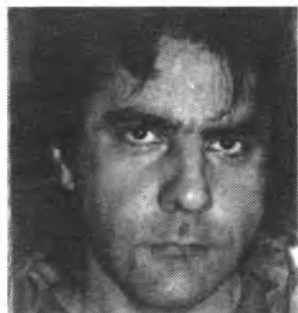
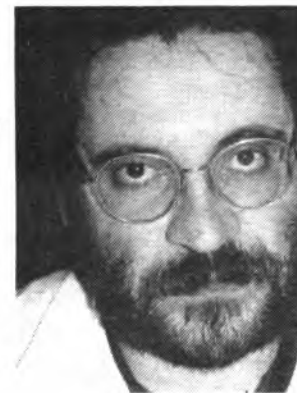
Gabriel Amengual (Neumàtics Brasília). A aquestes superfícies, les haurien de posar una bomba. Venen les gomes més barates que el meu proveïdor. Aquesta gent del PP no ens estima gens. No els votaré més.

Francesc Sastre (Botiguer). Fan competència deslleial. Proveïdors i Govern els donen condicions favorables. Aquesta gent del PP que comanda a Mallorca no ens estima gens. Els comerciant no els hem de votar més. Hem de votar partits mallorquins com el PSM.

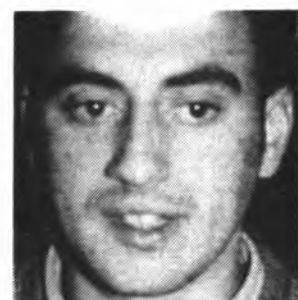
Joana Arrom (Comestibles Central). Els petits no podem competir amb aquesta gent. Aquesta gent que comanda a Mallorca no ens estima gens.

Andreu Maimó (Can Damià). Ens perjudica molt. Aquests del PP no ens estimen. Jo votaré el PSM, que mira per nosaltres.

Maria Amengual (Ca n'Arnau). Anam a la ruïna. Jo no guany per pagar a Hisenda. Aquesta gent del PSOE i del PP no miren pels mallorquins. Hem de votar UM, que són dels nostres.

Guillem Quetgles (Autoservei Bunyola). Primer som els mallorquins. Aquestes que comanden tenen la culpa de l'arribada d'aquestes grans empreses. No els tornarem a votar.

Matrimoni Mir-Nadal (Forn Can Jan). Això perjudica tots els mallorquins. Aquesta gent del PP que comanda no ens estima gens. Hem de canviar de govern votant partits nacionals com Unió Mallorquina.

Margalida Colom (Ca Na Sili). Aquestes empreses s'enduen els doblers a fora de Mallorca. Les coses de Mallorca han d'esser per als mallorquins i les d'Espanya per als espanyols. Jo no tenc res contra en Canyelles, però trob que els impostos han de quedar aquí i no han d'anar a Madrid.

Vicenç Mates (Can Cantó). Aquesta gent que comanda ha donat massa llicències. Jo no els he votat mai.

Joana Thomàs (Fred i Fresc). Això és progrés i va bé. Els comerciants ens hem d'espavilar i tirar endavant.

Joan Joan (Comestibles). Això és la ruïna total per Mallorca. Aquests que comanden ens estimen poc. Estaré ben alerta a tornar-los a votar. Hem de votar partits mallorquins. Aquesta gent del PP vol enviar els mallorquins amb el "barco de rejilla".

Francisca Palmer (Petits i Grans). Aquesta gent que comanda l'únic que vol és que els duguem tots els doblers. Pels doblers, autoritzarien botigues una damunt l'altra. No hi ha dret que a Son Ferriol haguem de pagar els mòduls al mateix preu que al centre de Ciutat. En Canyelles mira tan poc per nosaltres com el Govern de Madrid. Hem de votar partits mallorquins que ens defensin.

Guillem Mateu (Ca Ses Metgesses). Aquesta gent del PP que comanda no estima aquesta terra. Jo som de dretes, però el PP m'ha decebut.

EL CORRUPT E CAÑELLAS PERJUDICA EL COMERÇ MALLORQUI I AFAVOREIX ALCAMPO

Aquest rètol de l'autopista Palma - Inca és un escàndol de jutjat de guàrdia i una prova irrefutable de la conxorxa entre el corrupte Cañellas i la gran superfície Alcampo que es va inaugurar amb la presència de la consellera Catalina Cirer i sense tenir els permisos corresponents. Des de quan la senyalització pública d'una autopista, tant vertical com horitzontal, està per beneficiar una empresa privada?

D'aquí a les eleccions autonòmiques de 1995, L'Estel de Mallorca publicarà cada número aquesta fotografia fins que Cañellas ordeni llevar el rètol de l'autopista.

Camí dels Reis, 53.
Tlf.: 40 22 96.
Gènova

BAR CENTRAL
Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coli d'en Rabassa

Cafeteria-Pizzeria Ca na Puri
20 classes de pizzes fetes a casa.
Banquets i comunions fins a 75 places
des de 1.500 ptes.
Carrer Faust Bonafè, 65
Tel. 429261 SON FERRIOL
Necessitam càmeres i comercials.

RESTAURANT S'HOSTALOT
Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Camí Vell de Sineu, km, 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

RESTAURANT
Es Clàssic
Autèntica cuina
mallorquina
Menjador privat.
Dinars d'empresa
C/. Metge Josep Darder, 21
Tlf.: 24 32 98. Ciutat

Cafè Restaurant Can Vermell
Espatla de xot - conill amb cranc
Anques de granot - caragols - menú del dia
Carrer Olesa, 7
Tel. 797908 SA CABANETA

CHINA RESTAURANT ORIENTAL
C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

RESTAURANTE Casa Jacinto
C/. Barranc, 20. Tlf.: 40 18 58. Gènova

Ca n'Orell
Adobs - Pinsos - Cereals
Tot allò que el pagès ha de menester
Avinguda del Cid, 77. Tel. 427523 Son Ferriol

FRAU
Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

Automòbils PLA DE NA TESA
Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12. Tel. i Fax. 600445
Pla de na Tesa.

Restaurant Cas Carbone Dimarts tancat
Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

RESTAURANT SES COVES DE GENOVA
BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT
C/. Barranc, 45 Tlf. 40 23 87 GENOVA

CANAL 26 GALAVISION
Necessita
càmeres i
comercials
Tlf: 49 11 11 - 26 96 17

Els Vuit Vents
BAR - MESÓN - RESTAURANTE
Especialitat en cuina
mallorquina
Carn a la graella i pizzes
Convits màxim 80 persones
Carrer Vicari J. Fuster, 265 A
Tlf.: 24 46 49. 07007 Es Molinar

Ca'n Marco's
TAPES VARIADES
Som especialistes en:

Conill amb seba
Pop a la gallega
Lacon
Caragols amb fonoll

Cardenal Despuig, 3.
Tlf.: 24 99 08. 07008 Ciutat

Bar restaurant
Caldentey
Menjars casolans,
tapes variades
Carrer de
Manacor, 127.
Tlf.: 27 10 59.
Ciutat

L'ESTEL
de Mallorca
EL MILLOR
SUPORT
PUBLICITARI
DE LA SEVA
EMPRESA
A LA NOSTRA
COMARCA
Tel. 26 50 05

TEXTIL HOGAR HOTEL, S.L.
Suministram a hosteleria
i venem al públic:
Llençols, tavalloles, estovalles,
torcaboques, cortines, tapisseria...
Carrer d'Aragó, 240. Tlf.: 24 62 96.
Fax 249059. 07008 Es Vivero

Equip de petanca del Club Es Turó, de s'Aranjassa. No direm si van els primers o els darrers, ni tan sols a quina categoria juguen. Es reuneixen els caps de setmana, mengen i beuen plegats, fan vida social i juguen. Una gent que sap viure i convida i que ens agra.

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIÀRIA

PARTICULAR ven àtic al carrer General Riera. Una habitació doble, menjador, bany, entrada ampla, cuina fusta del nord, terrassa convertible en saló, gas ciutat, porta blindada, terrassa. 5.000.000 ptes. Tlf. 639262.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu interessant. Tel. 42 89 46

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de S'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

CAN PASTILLA, planta baixa, cantonada, 280 m, 5 anys d'antiguitat. Bona construcció, 3 dormitoris, bany, traster, jardí. Im-mob. Pascual. Tel. 72 62 04.

Llogaria apartament o xalet, temporada d'estiu, vora la mar. Zona tranquil·la entre Cala Santanyí i Cala Llombards. Bon preu. Tel. 653362. Migdies o vespres.

S'ARENAL, apartament de 70 m², 1 dormitori, cuina moblada amb barra americana, sala-menjador, 2 banys, totalment moblat. Preu 3.700.000 ptes. Joan Oliver, tel 12 02 57.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

S'Arenal, local en perfecte estat, 115 metres, més 80 metres de soterrani. 60.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Es lloga el restaurant Can Bono, de Felanitx. Tel. 580588.

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m². 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

Lloc d'aparcament devora l'ambulatori de S'Arenal. Tel. 469610.

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

Bonic terreny a Lluçmajor (Camí d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a con-venir.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

Venc pis, 140 m², 4 dormitoris, dues sales de bany, tot ben moblat, menjador 38 m². Garatge per dos cotxes i dues motos. Tot per 12.900.000 ptes. Tel. 262015.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Venc pis al carrer Tòquio de S'Arenal. 8.000.000 de pessetes. Tel. 295820.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urbanització Galatzó. Tel. 671419.

Venc àtic a General Riera. Un dormitori, vestidor, bany complet, saló-menjador, terrassa amb portes corredisses, cuina per estrenar amb fusta de nord. Preu 5.500.000 ptes. Tel. 639181, Bàrbara.

PERRUQUERIES

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

Perruqueria Pep Unixex. Carretera de Lluçmajor, 204. Tel. 742825. S'Aran-jassa.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clinica Veterinària S'ARENAL. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdaguer, 17. Dematins de 10 a 13. Hora-baixes de 16'30 a 19'30. Tel. Clínica: 49 01 53.

Clínica veterinària. De di-luns a divendres de 16'30 a 20'00. Dissabtes de 12'30 a 14'30. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

VENDES

Venc motor fora borda, nou un Johnson de 14 cavalls. 150.000 ptes. Tel. 546540.

Venc vestit de submarinista de cinc mil·límetres d'espessor amb aletes i guants. 45.000 ptes. Tel. 515433.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Venc motor "Mercuri", foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tels. 753033 i 755460.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5.000 Ptes, i en val 10.000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Grat. oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc els llibres de la col·lecció "Espacio i tiempo" de Fernando Jiménez del Oso sense emprar. Tel. 243742.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

Venc grup Electrògen dièssel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel 59 16 33

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

M'interessa comprar les tapes dels setze toms de l'"Enciclopedia Estudiantil" que va editar la casa Sopena als anys seixanta. Demanar per Juan José. Tel. 751527.

Venc parella de coloms butxes per 5.000 ptes. Tel. 754131.

Venc Vespa 200, bon estat i preu raonable. Tel. 491372.

OLIVER NÀUTICA de la ronda de Migjorn, 107 de Lluçmajor. Tel. 120477. S'hi ven, procedent de canvis: Neumàtica semi-dirigida Narwau 4 metres, motor Tohatsu 40 hp i remolc, 750.000 ptes. CHANCHY 7'60 amb motor Volvo i motor auxiliar Mercury 15 hp.

ZODIAC 2'40 amb auxiliar Johnson, suport Zodiac d'acer inoxidable ràdio i televisió...

ZODIAC 320 amb Suzuki 15 hp. 275.000 ptes.

MOTOR HONDA 5 hp. Canya llarga; nou, 18 mesos de garantia. 250.000 ptes. PUMA 29 motor Volvo, enrotllador, sonda, corredora, ràdio-telèfon etc. 4.800.000 ptes.

PERSONALS

Estrangera de 59 anys, 182 d'estatura i 73 quilos de pes. Atractiva i dinàmica. Practic l'esport. Cerc senyor alt i bo que tingui cotxe. Tel. 721494.

Home de negocis, 168 d'estatura, 69 quilos. Parl 4 idiomes, m'agradaria tenir relacions serioses amb senyora/senyoreta. Nacionalitat indiferent, que sia seriosa i ordenada. Tel. 710087.

Fadrina, aficionada a la música i a la pintura, feina fixa. Vull conèixer jove de 20 a 26 anys amb similars gusts per a sortir junts. Tel. 721494.

Estrangera, moreneta, simpàtica, carinyosa, traductora, aficionada a l'esport, ball i demés. Vull formar parella o matrimoni amb senyor de 36 a 46 anys, sense mal vicis. Tel. 710087.

Viudo de 58 anys, educat, amb casa, cotxe, ingressos elevats. Desitjo trobar senyora. Tel. 710087.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

- Escriuiu un sol anunci per cupó.
- Usau lletres majúscules.
- Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 - 07600 -
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYEGOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

Per enviar o recollir qualsevol sobre o paquet en poques hores.
Urbans, regionals, nacionals, internacionals

Carrer Berlin, 24
Tlf.: 74 33 35 - 36
S'Arenal

PETITS ANUNCIS

Senyora 66 anys, separada, un fill, tenc cotxe, sense problemes. Desig conèixer senyor educat i sincer, a qui agradi passejar, conversar. Tel. 710087.

Fadrineta 29 anys, som funcionària. Desig conèixer home fins als 35 anys, educat, formal i simpàtic per finalitats serioses. Tel. 721494.

Separada legal de 40 anys, sense problemes, culta. M'agradaria refer la meua vida amb senyor formal. Jo estic disposada a fer-lo feliç. Tel. 710087.

Cap de vendes, 26 anys, garrida, fadrina, atractiva i carinyosa. Desig conèixer jove alt, simpàtic, educat, seriós i alegre, per relacions serioses. Tel. 721494.

Funcionari, alt càrrec de Múrcia resident a Ciutat de Mallorca. Tenc estudis superiors, cotxe, estalvis, 39 anys i un gran esdevenidor. Senyoreta per amistat i casament. Tel. 710087.

Cuina, 61 anys, activa, parenc més jove, 159 d'estatura, grasseta, ulls color de la mar. M'agraden les reunions entre amics, cerc senyor similar. Tel. 721494.

Funcionari alt càrrec, 320.000 mensuals, apartament propi, moto, cotxe, atractiu, elegant. Senyora o senyoreta que vulgui casar-se o amistat sincera. Crida'm al 710087.

Viuda 34 anys, vida acomodada, esdevenidor resolt. No tenc fills, professió immillorable, pis i cotxe propis, negocis a la península. Senyor culte interessat a conèixer-me. Fins matrimonials. Tel. 721494.

Fadrineta de 20 anys, visc tota sola, som comptable. M'agraden els viatges i els esports. M'agradaria contactar amb jove de 30-32 anys, educat, intel·ligent i amorós. Tel. 711494.

Secretaria, 32 anys, necessit carinyo, cerc senyor bon al·lot de fins a 45 anys, la resta no importa, som dolça, afectuosa, senzilla, de moment amistat, després fins matrimonials. Tel. 710087.

Fadrina de 34 anys, sabateria pròpia, molts de doblers, som propietària de finques. Estudis normals. Desig conèixer senyor de bona salut, feiner i formal. Tel. 710087.

Jove de bona casa, amorós i bo, 34 anys, bona salut i molt d'amor per dar-te. Telefona'm si estàs interessada per formar parella. Tel. 710087.

Fadrina de 32 anys, alta, bona presència, estudis, bona feina. Vull conèixer jove fins als 35 anys que sia alt, educat i treballador per a relacions serioses. Tel. 721494.

Cuina de 34 anys, alta, morena, ben garrida. Desig conèixer home d'una quarantena d'anys que sia bo i treballador per formar una llar. Tel. 710087.

Fadrineta, aficionada a la música, estudis universitaris, feina fitxa. Desig conèixer home que sia sincer i responsable, de 38 a 45 anys per a formar parella. Tel. 721494.

Senyora de 48 anys, divorciada, bona situació econòmica, amb estudis. Desig conèixer senyor bo, sincer, formal. Tel. 710087.

Mestre d'escola, 47 anys, fadrina, aspecte juvenil. Estic interessada per conèixer senyor culte i de bon caràcter, m'és igual el seu estat civil. L'interessat pot cridar al 710087.

Empleat de banca de 30 anys. Som fadrí, alt, tenc cotxe i casa. Vull conèixer al·lota amorosa, bona i educada per a relacions serioses. Tel. 721494.

Fadrinango de 60 anys, amorós, bona presència, vida resolta. Me trob sol i vull conèixer una senyora de bon cor per a finalitats formals. Tel. 710087.

Al·lota de 26 anys, alta, simpàtica, de bon veure, culta. Vull conèixer jove bon al·lot, feiner per a sortir-hi i amb fins formals i seriosos. Crida'm al 710087.

Necessit organista de més de 50 anys per tocar en un conjunt de música de saló. Mel i Sucre. Tel. 665336.

N'Aina i na Maria, dues inquieres de 16 anys, volen correspondència amb al·lots de la comarca. Escriure al carrer Fra Torrens, 75 Inca.

Tinc 28 anys i em sento bastant sol. M'agradaria trobar un amic amb qui anar al cinema, conversar i intercanviar idees. Sóc persona senzilla, només puc oferir una bona amistat. Apartat 892-07080 Ciutat.

Divorciada, 48 anys, la soletat és molt present en mi, i vull desfer-me'n, no tenc fills. Vull senyor amb bones qualitats, comprensiu, honest dialogant. Tel. 206879.

Divorciada de 30 anys, sense fills, cotxe xalet. La vida és curta com un somni i cal aprofitar-la. Vull conèixer home net, comprensiu i amorós. Tel. 710087.

Puericultora de 32 anys, 175 d'estatura. Som ben atractiva, agradable i imaginativa. Vull conèixer home per amistat i casar-nos. Tel. 721494.

Divorciat amb un fill. Bona posició econòmica i social. Practic karate i altres esports. Tenc pis i xalet a zona turística. Me trob tot sol i el meu fill desitja una mare. Telefona'm al 710087.

Viuda de 58 anys, 184 d'estatura, estic prima, tenc estudis. Vull conèixer senyor de 45/69 anys per a relacions serioses. Tel. 721494.

Divorciada de 40 anys. Natural i veïna de Ciutat de Mallorca. Faig feina a la ràdio, 170 d'estatura i de complexió prima. Tenc pis, estudis i 100.000 ptes al mes. Vull amistat seriosa amb senyor alt, fidel i respectable. Tel. 710087.

Senyor amb negoci propi, atractiu i prim. M'agrada la pintura i l'escultura. Senyora similar que desitgi la meua amistat. Tel. 710087.

Si estau totsols, veniu i trobareu parella. Gran Prix Master a la qualitat Europea. Tlf.: 72 14 94

Al·lota de 25 anys molt atractiva desitja conèixer fadrí fins als 30 anys que sia feiner i sense vicis. Tel. 721494.

Administratiu de 25 anys, culte i atractiu amb inquietuds artístiques. Vull conèixer al·lota atractiva i que sia alta. Tel. 710087.

Professora fadrina de 40 anys. Morena, alta i prima. Vull conèixer home culte i agradable, sense vicis per a relacions serioses. Tel. 721494.

GASTRONOMIA

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdaguera, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR BARA. Cuina casolana mallorquina. Carrer de Felanitx, cantonada Manacor. Tel.: 42 77 80. Son Ferriol.

MCDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. Sra. Susana.

Ca Na Puri. Pizzes des de 500 ptes. Menús a 625 ptes. C/ Faust Bonafè, 65. Tel. 429161. Son Ferriol.

Restaurant Amilcar. Carta ben assortida. Menús a 800 ptes. C/ Amilcar, 14. Tel. 49 27 64. S'Arenal de Mallorca.

RESTAURANT DELFIN DORADO. Paelles, graellades de carn i de peix. Mení a 700 ptes. Joan d'Àustria, 13. Tel. 741095. Badia.

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

SERVEIS PROFESSIONALS

Reparacions de TV - Vídeos - Audio - Antenes TV. Tel. 753580

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TINTORERIA CALTOR. Netetja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peces de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

GRADUAT SOCIAL s'ofereix per treballar a assessoria laboral, empresa o similar. Estudis acabats setembre 1993. Cridau de 13 a 14 hores al 660668.

Jove que fa feina els matins, cerca feina pels horabaixes. Tel. 297067.

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

BUGADERIA OLIMPIA. Servei a hotels i Restaurants. Rentat de roba a particulars. C/ Titus Livi, 10. Tel. 262960 Can Pastilla.

Botiga i pastisseria Ca'n Manresa. Carrer Fàbrica, 19. Palma. Tel. 731631. «La qualitat per damunt de tot».

BUGADERIA LLITERMA. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

ZEN-SHIATSU, teràpia manual energètica basada en la medicina xinesa per mantenir la salut, augmentar el benestar i enfortir tots els sentits. Ideal per combatre l'estrès, les depressions i qualsevol desequilibri físic, emotiu, mental o espiritual. Tel. 264259.

FONTANERIA, gas, calefacció i electricitat. Instal·lacions CE. JU. Avinguda del Cid s/n Tel. 427992 Son Ferriol.

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines coixins etc... Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. ELECTRONICA J. GARCIES. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335- Coll d'En Rabassa.

GABINET DE PSICOLOGIA: Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193

Gimnàstica mèdica, DO. IN. Cada dilluns i dijous a les 20'30. Organitza Grup de Dones de s'Arenal a l'Escola vella del carrer Diego Zafortesa. Tel. 260443 - 269147 - 264259. Pose't en forma!

BORSA DEL MOTOR

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. AGENCIA OFICIAL RENAULT. Tel. 413867 - Son Ferriol.

ENSENYANCES

Cursos d'expressió corporal 1994. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

MESTRE, s'ofereix per fer classes particulars o feina similar. Tel. 467931.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

El sol és molt necessari

Climent Garau i Salvà
de Lluçmajor 27-03-94

Hi ha un sol vertader
que va trescant dins el món;
els seus mèrits grossos són
que tothom los ha mester;
del firmament ell nos ve,
el seu savi resplendor,
nos dona seva calor
i la llum que a tot convé.

Què seria si un moment
se descuidàs de sortir,
que lo fa es dematí
escampant llum excel·lent?
Seria impertinent
si en fosca haguéssim de viure,
seria gros cataclisme,
el final de tot vivent.

El sol és un element,
de l'univers forma part,
dóna a tot manteniment;
del món el gran continent
i per a tot tot li serveix,
per lo tant bé se mereix
un molt gros agraïment.

Protegeix tot animal,
a la mar, també a la terra,
tot arbre que aferra, aferra
cap a ell directe va;
Molt, molt se'l desitjarà
per sentir la calor;
n'és un petit nieró
que la mare covarà.

Degut a la calor
que el sol mos va regalant,
tot lo creat va mamant
de seva bona llacor;
nos fa a tots el favor
de sa nostra existència,
ningú li fa competència,
comandant molt gros sector.

Quan s'univers se formà
que ningú pot desxifrar,
se va molt bé combinar
amb uns espais bastant grans;
xuclant-se com els imants,
en completa precisió;
ho és una admiració
la nit ens mostra els encants.

El nostre món se creà
per la nostra permanència
hi haurà tota existència
per poder-se sustentar;
terra, muntanya i mar
i minerals incrustats;
uns aires molt combinats
pel bon aire respirar.

Ningú podrà canviar
lo que Déu nos oferí
se seguirà es camí
que Ell nos va senyalar;
combinació es farà
amb sos molts materials,
cada qual mèrits cabals
intentarà agrupar.

A dins un orde humà
nos resulta diferent;
a dins el gran continent
molta diferència hi ha;
es color fa assenyalar
sa seva gran procedència;
això és una sentència
que no se pot amagar.

S'esperit ben cristià
no s'inclina en es Sol
a ell li dona consol
en el gran Pare adorar;
tota esperança tindrà
el dia de seva mort,
que dins un món de conhort
amb els àngels conviurà.

A on està situat
aquest tan gran paradís
que hi pujà Jesucrist
quan Ell va ressuscitar?
diuen que el Pare el cridà.
després de complir seva obra
que va ajudar en es pobre
llibrant-lo de penar.

Un *despiste* gros hi ha
a dins ses religions
amb molts diferents patrons
cada qual aplicarà;
un que invoca Alà,
un altre amb so budisme,
també amb so paganisme,
proliferà es cristià.

A la India sol s'usar
que ses vaques són sagrades;
són elles molt respectades,
vocació se les tindrà;
proliferen per allà
tres-centes religions,
poden viure de sermons
que es santó los farà.

Sa persona ha de tenir
sa vista molt escampada,
tota cosa estudiada
que a ell pugui convenir;
seguir un recte camí
de treball i honradès;
si així ell procedeix,
no li sabrà greu morir.

Per intentar reblanir un cor dur

Guillem Crespi de sa Pobra

El que jo vull intentar
és reblanir un cor dur
i així estar ben segur
que no tornarà a insultar.

Jo vaig llegir pel diari
un greu esdeveniment
tingueres un accident
d'ell vull fer un comentari.

s'altre dia en vares dir
que jo era un mal casat,
ara el temps ha arribat
pel teu cor fer reblanir.

El que te vull advertir
mai te burlis de ningú
quan es mal te vengui a tu
ningú et gosarà escarnir.

D'aquesta experiència
Déu t'hagi tocat el cor
procura esser més bo
i escriure amb més prudència.

Ara surten les rialles
que sempre has fetes de mi
també solen rebotir
damunt tu, home de palles.

Molt has rigut del mal meu
el teu que és coincidència
et valgui per advertència
cadascú guardi el que és seu.

Bergant tu que te pensaves
amb insults fer-me callar?,

si no aprens a argumentar
sempre estaràs de baralles.

No t'enriguis de mon dol,
m'ho va dir un bergantell
ara que es meu és vell
es teu tu saps que és ben nou.

Diuen a devers Sineu
que miren el gep dels altres
ells cometen moltes faltes
i no veuen el mal seu.

A cada casa hi ha llum
o està apagat o encès
si tu te sents gens ofès
serà per mala costum.

Creu-me que es bé i es mal
mai han tengut aturall
va de portal en portal
a on s'atura fa estrall.

Obrant d'aquesta manera
ningú te tindrà amor
perquè sols sembres rancor
a dins la vida poblora.

Tot això és donar lliçó
cada glosa un argument
si tu fossis aprenent
seria el teu professor.

I ara per bé acabar
jo molt te suggeriria
també t'aconsellaria
que et procuris esmenar.

Ressò d'una festa Codolada

En Vicenç de son Rapinya

De mà d'Antoni Torrents
bauxa i foc hi va tornar,
a llur barriada amb "Gràcia"
de la Ciutat Comtal.

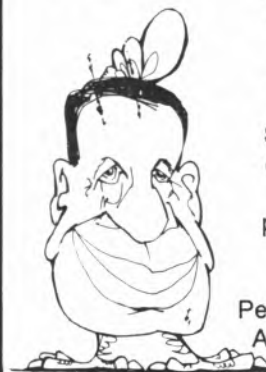
Allà les hi esperaven
la Federació de Colles,
pel cercavila encetar,
no hi mancaren els Diables
ni molt menys els Bastoners
ben fort sonaren les Gralles,
el Drac va sortir al carrer.
Al capdavant hi anaven
en Pau i na Llibertat
admirat per l'al·lotea,
l'orgull de tot geganter.

Fou ben entrada la nit
quan la molt noble ximbomba,
el seu so es féu sentir
mentre el cantador glosava
com n'és feixuc treballar
contra tempesta i maror
a l'hora de conrear.

Perendengue, perendengue
ja t'ho podies pensar,
qui no s'arrisca a sa feina
quan té talent no té pa.

ALEMANY, QUI ÉS EL CRIMINAL?

Es Gall
18-II-1994

Una cosa no es sospita
i demostra que és real
tanta lletra que has escrita
contra Mallorca proscria
amb un sol fi, fer-li mal.
Això te desacredita
com l'olor a un ou nial.

Si nostra llengua senyora
odies i amb trets malvats
la teva ploma l'acora,
per què dius que t'acalora
salvar ses modalitats?

Per què fas denúncies vanes?
Abans per què no demanes
si l'editor té motiu
per fè un "còmic" com l'escriu?
Ni t'importa! Sols debanes
pestes contra tot ser viu.

Però, amb les teves baralles
i els escrits que gustes fer
com si amb ells et fecis "palles"
el que fas és fer malbé
la gran obra i les rondalles
del nostre gran Alcover.

Així vas mig trastornat
inculpan els teus veïns
de traicions i de crims,
perquè el "còmic" no han salat!
Amb qui estàs amistançat?
Quin cuc et corca per dins,
que tot put al teu costat?

A Mallorca, mallorquins!

En Jaume Joan, cura amb les seves mans.

Jaume Joan i Bover: «Malalts renunciats dels metges, vénen a mi i es curen»

Jaume Joan i Bover és un remeier que té el consultori al carrer Joan Alcover de Ciutat, diu que pot curar fins a cent vuitanta malalties diferents. El seu consultori és sempre ple de persones que tenen fe en la seva curació.

El senyor Bover no té problemes amb els metges i el Col·legi perquè aconsella els malalts que vagin al metge. Una vegada renunciats del metge, hi poden anar; perquè ell té un do que no tenen els metges. Cura amb la imposició de mans, sense medicines, gràcies al biomagnetisme.

De família pagesa, va néixer a Felanitx ara fa 65

Jaume Joan i Bover amb els seus ajudants.

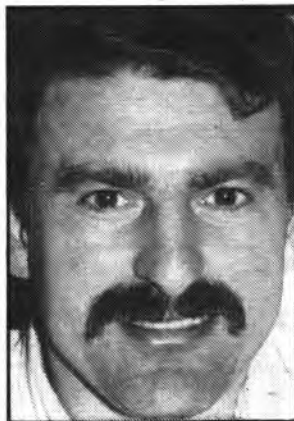
anys, allà hi va viure fins als 12 anys, llavors anà a viure a Campos. Va fer el servei militar a la Marina, acabat el qual va trobar feina a l'Alger com a director d'una companyia constructora. Allà, un remeier local va descobrir la seva facultat de curar. El biomagnetisme que practica en Jaume Joan ja es practicava el segle passat i a principis de l'actual fins que va esser prohibit. La capacitat magnètica de Jaume Joan pot esser detectada per un aparell ultrasensible amb el qual s'ha comprovat que les persones que curen per imposició de mans tenen un camp magnètic cerebral al doble que el de les persones normals.

El seu aprenentatge fou autodidàctic. Al principi

es va orientar per les lliçons del remeier algerià que va descobrir-ne les facultats. També va aprendre molt del francès Serge Alouf, autor del llibre *Mans que curen*.

Jaume Joan no es considera partidari de cap medicina en concret, aconsella que es prenguin les medicines receptades pel metge, ell imposa les mans i recepta massatges. Catòlic practicant, té moltes amistats entre el clero, com es ara monsenyor Miliugo, exorcista del Vaticà, el rector i el vicari de Son Ferriol i altres capellans que no dubten a anar a la seva consulta quan és necessari. En Jaume Joan té la facultat de momificar peixos, bocins de carn de porc, peus de pollastre, ventrells... Nosaltres hem entrevistat testimonis que asseguren haver estat curats per Jaume Joan, com la metgessa Coloma Ensenyat, curada d'arterioesclorosi múltiple, Gabriel Fiol de Son Ferriol, que tenia un càncer de Pulmó, avui totalment recuperat. A les tertúlies del Güell, ja fa temps, hi venien pacients seus americans, suïssos i andalusos que havien estat curats a la seva consulta, gent a qui els metges havien donat pocs mesos de vida i que avui van bons gràcies als poders paranormals d'aquest remeier mallorquí.

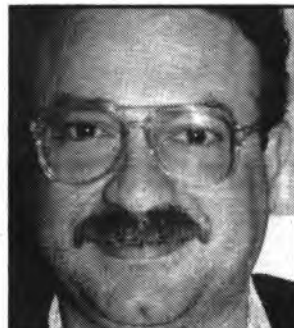
Mateu Joan i Florit

En Gabriel Huguet és l'amo del restaurant Ca Na Puri, de Son Ferriol. Fa vint classes de pizzes de manera artesana i menús casolans a 625 ptes. Organitza banquets i festes per un màxim de setanta-cinc persones a uns preus ben assequibles.

Na Paca Orell és la madona del Bar Rústic, de Bunyola. Serveix hamburgueses i entrepans. A més, és l'entrenadora del Club de Futbol Baby i entrena un equip de 34 nines i nins.

En Josep Ortiz és l'amo del bar Recreo, de Son Ferriol. Serveix plats combinats, hamburgueses i tapes. Un bon lloc on es pot menjar i beure per 600 ptes.

L'ESTEL

de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom:

Carrer:

..... D.P.

Població: Tel.:

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 1.500 PTS

Rebut domiciliari a un banc

Banc:

Direcció:

N.º entitat: N.º suc.:

Compte n.º:

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30 - S'Arenal

MATERIALS PEL LA CONSTRUCCIÓ

CAN MARÍ

Carretera de Manacor, 403 - Davant la gasolinera - Telf. 42 83 00 -
SON FERRIOL. DISSABTES DEMATÍ OBERT.